

ØKONOMER UDEN GRÆNSER

ANALYSE AF PROJEKT UNIK

DEN SOCIALE OG ØKONOMISKE VÆRDISKABELSE FRA 2015 - 2020

ESTIMAT AF ØKONOMISK VÆRDI OG SOCIAL RETURN ON INVESTMENT

Rapporten er udarbejdet af Økonomer Uden Grænser:

Forfatter: Rasmus Rifsdal

Projekt Unik drives af:

Web: www.børnogungestrivsel.dk

Email: info@bu-t.dk

INDHOLD

3	RESUME
6	ØKONOMISK GEVINST
6	SOCIAL OG ØKONOMISK VÆRDI
8	UNDERSØGELSENS FORMÅL
9	BAGGRUND
10	INTRODUKTION TIL PROJEKT UNIK
10	PROJEKT UNIKS METODE
12	FORANDRINGSTEORI
15	METODE
15	DATA
16	SROI-MODEL
	FRA CABINET OFFICE / SOCIAL VALUE
17	FØLSOMHEDSANALYSE
18	INTERESSETER
19	RESULTATER
	DE UNGES GAVN AF PROJEKT UNIK
19	PROFILAF INTERVENTIONSGRUPPE
23	SROI-ANALYSE
26	IMPACT MAP FRA SROI-MODEL
28	SROI-NØGLETAL
29	ØKONOMISK GEVINST
31	BILAG 1
	ANTAGELSER OG KILDER

RESUMÉ

Der er mange udsatte unge, der lever på kanten af det øvrige samfund. En del af de udsatte unge får ikke en uddannelse eller tilknytning til arbejdsmarkedet. I de mest alvorlige tilfælde er der også tale om unge, der kommer ud i kriminalitet, misbrug eller hjemløshed. Et liv på kanten af det øvrige samfund giver først og fremmest et mindre tilfredsstillende liv for den enkelte, men det er også forbundet med store omkostninger for velfærdsstaten. Denne rapport præsenterer resultaterne af indsatsen Projekt UNIK, som hører under Foreningen Børn og Unges Trivsel.

Interventionen Projekt UNIK er en helhedsorienteret indsats, målrettet tidligere og nuværende anbragte unge mellem 18 og 30 år, der vurderes at have behov for støtte i overgangen til voksenlivet. Målet er at øge målgruppens inklusion, både i det sociale liv, samfundslivet og arbejdslivet.

Formålet med denne analyse er, baseret på Foreningen Børn og Unges Trivsels indsamling af data omkring de unges udvikling i perioden 2015 til 2020, at udarbejde et 5-årigt estimat for gevinsterne ved at de unge inkluderes i uddannelse og på arbejdsmarkedet.

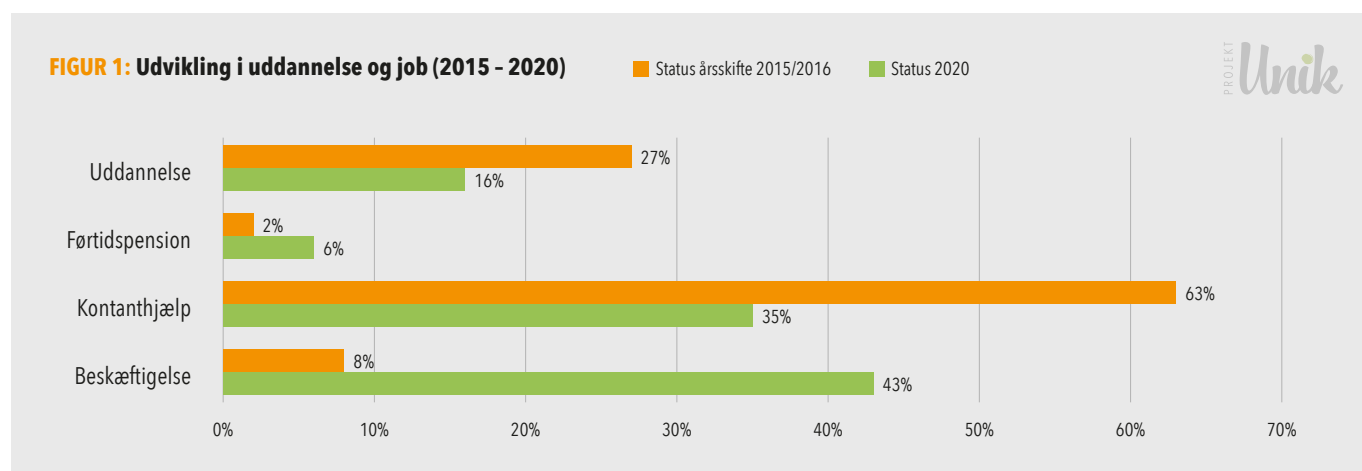
Dels analyseres værdien af de sociale gevinster, når de opnår bedre personlig trivsel og selvværd til at komme i uddannelse og beskæftigelse og derved styrke egen købekraft. Dels analyseres de afledte økonomiske gevinster det har i offentlige budgetter (kommune, region og stat) i form af bl.a. færre udbetalinger af kontanthjælp, færre psykiatriske indlæggelser og flere skatteindtægter. Dette er gjort for de 49 tidligere anbragte unge, der startede på Projekt UNIK hold 1.

Undersøgelsen viser, at 65 pct. af de unge var på overførelsesindkomst, da de startede i Projekt UNIK

hold 1 ved årsskiftet 2015/16. Endvidere havde 53 pct. en eller flere psykiatriske diagnoser og ca. 10 pct. havde misbrug.

Analysens resultater, som er baseret på data om udvikling hos de unge fra 2015 til 2020, viser bl.a. at 74 pct. opnår bedre trivsel og selvværd, 68 pct. oplever reduceret ensomhed og isolation og 63 pct. oplever, at har de har fået et stort og godt socialt netværk. Denne udvikling giver et godt grundlag for yderligere udvikling af nødvendige sociale kompetencer, som muliggør, at de unge kan udvikle faglige kompetencer gennem uddannelse, praktik, og derved komme i beskæftigelse.

I 2020 ses det, at næsten halvdelen af de unge er kommet i beskæftigelse (43% i 2020 mod 8% i 2015), mens andelen af unge på kontanthjælp er tæt på halveret (35% i 2020 mod 63% i 2015).

Halvdelen af de unge (53%) havde psykiatriske diagnoser, som har medført psykiatriske indlæggelser samt besøg på psykiatrisk skadestue.

Heraf har 76% ikke længere haft behov for psykiatrisk behandling. Oplysninger fra Børn og Unges Trivsel viser ydermere, at 5 ud af de 6 kendte

misbrugere i Projekt UNIK hold 1 er kommet ud af deres misbrug.

PROJEKT **Unik**

PROJEKT UNIK DRIVES AF:

Avad?
360° EFTERVÆRNSMODEL
 der virker med dokumenteret effekt.
 Forløb til
NUVÆRENDE & TIDLIGERE ANBRAGTE UNGE
 Mellem 18 - 30 år
EN PLADS I FELLESKABET

Projekt UNIK er
PSYKOLOGISK FORANKRET, UDDANNELSESRETET og SKRÆDDERSYET RÅDGIVNING
 TILPASSET SÆRLIGT UDSATTE UNGE

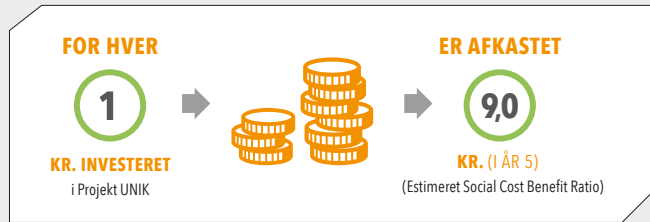

HOLD 1 BESTÅR AF 49 UNGE.
 UNIK ER FINANSIERET AF **SATSPULJEN** MED 5,1 MIO. KR.

Kernefrivillige
 ER EN VIGTIG DEL AF PROJEKT UNIK

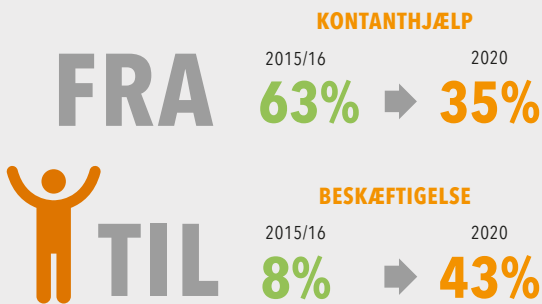

Estimat baseret på fremskrivning af registrerede resultater for år 1 og 2

Den samlede årlige **SAMFUNDSØKONOMISKE NETTOVÆRDI** af arbejdet i Projekt UNIK er **41,2 MIO. KR.** henover en 5-årig periode (når investeringen på 5,1 mio. kr. er fratrukket.)

POSITIV UDVIKLING
BESKÆFTIGELSESSTATUS
 VÆRDIEN AF AT DELTAGE I UNIK

PROJEKT UNIK'S
3 Principper
 VI UNDERSTØTTER DEN UNGE I AT

- 1** Lære at mestre tanker, følelser og handlemønstre For at **ØGE TRIVSEL OG SELVVÆRD**
- 2** Styrke sociale færdigheder og kompetencer For at **SIKRE JOB OG UDDANNELSE**
- 3** Få større **SUNDT NETVÆRK** For at forebygge ensomhed og styrke **UDVIKLING** og sikre **INKLUSION**

 74% oplever forbedret TRIVSEL OG ØGET SELVVÆRD	 68% oplever REDUCERET ENSOMHED og formindsket isolation	 45% færre på KONTANTHJÆLP	 59% i BESKÆFTIGELSE ELLER UDDANNELSE	 76% har ikke længere behov for PSYKIATRISK BEHANDLING	 83% er UDE AF MISBRUG . 5 ud af 6 unge, som havde misbrug af hårde stoffer inden OPSTART , er ude af misbrug
---	--	--	---	--	--

TABEL 1: Nøgletal fra SROI-analysen, prognose for effekt af Projekt UNIK hold 1 (2015-2020 begge år inkl.)

NØGLETAL (KR.)	ÅR 0	ÅR 1	ÅR 2	ÅR 3	ÅR 4	ÅR 5
A) Akkumuleret omkostning	5.133.333	5.133.333	5.133.333	5.133.333	5.133.333	5.133.333
B) Akkumuleret social værdi	8.799.895	17.261.332	25.213.079	32.690.685	39.726.951	46.352.156
C) Nettoværdi	3.666.561	12.127.998	20.079.746	27.557.352	34.593.618	41.218.823
D) Social benefit-cost ratio	1,7	3,4	4,9	6,4	7,7	9,0
E) SROI	75%	87%	74%	63%	55%	48%

I tabellen ovenfor er nøgletal fra social cost-benefit og SROI prognosen gengivet. I analysen er der indregnet værdien af bedre trivsel og selvværd, reduceret ensomhed og isolation, værdien af at have et socialt netværk, færre overførsler (kontanthjælp), øget beskæftigelse (selvforsørgelse) og reduceret behov for psykiatrisk indlæggelse eller besøg på psykiatrisk skadestue samt reduceret misbrug.

I den forbindelse er der indregnet ændringer i nettobidrag fra kontanthjælp til job samt reducerede omkostninger til psykiatri. Tabellen ovenfor viser effekten fra år 0 til år 5.

Af tabellen ses, at cost benefit ratio (D) pr. 1 kr. investeret i Projekt UNIK er afkastet 9 kr. i år 5. Det annualiserede SROI afkast (E) er på 48% i år

5, svarende til en nettonutidsværdi på 41,2 mio. kr. i år 5. Dette er udtryk for at investeringen i de tidligere anbragte unge gennem Projekt UNIK-ind-satsen, baseret på de i rapporten angivne data og antagelser, er en fornuftig investering set fra et økonomisk, socialt og samfundsmæssigt perspektiv.

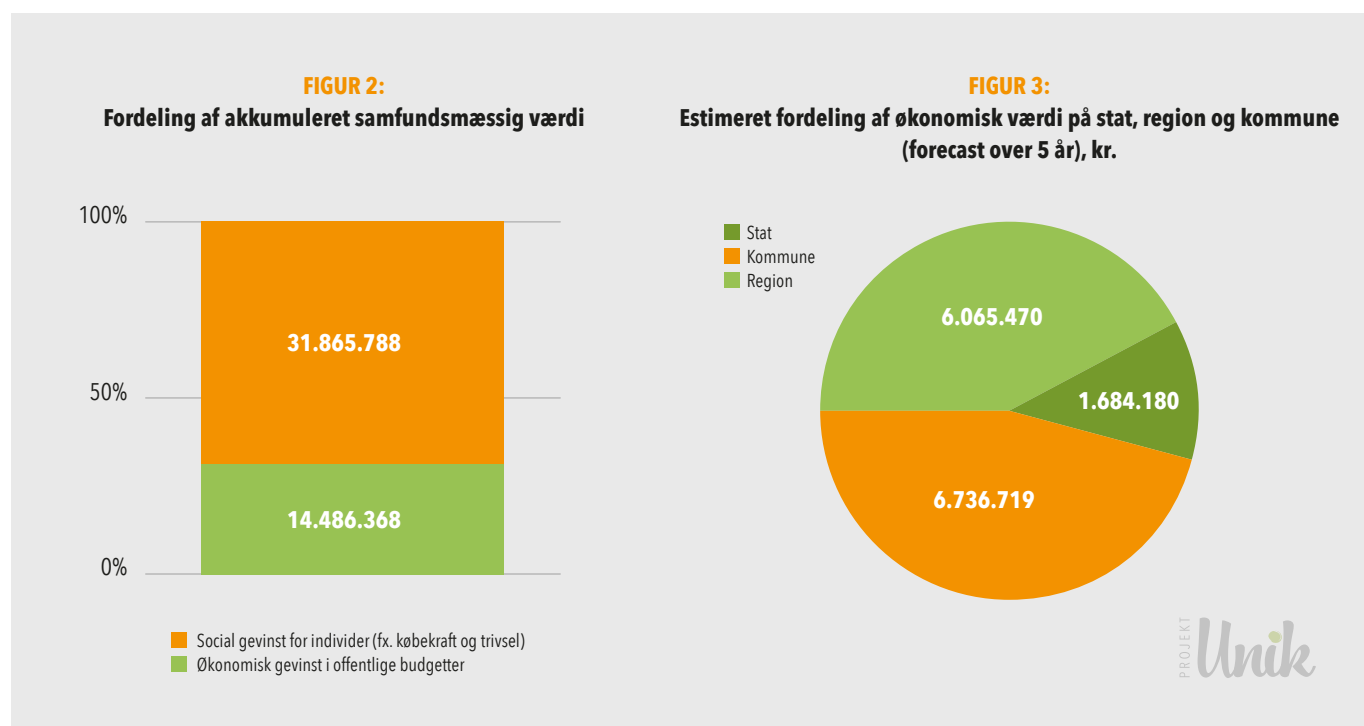

ØKONOMISKE GEVINSTER FOR STAT, REGION OG KOMMUNE

Den samlede bruttogeinst af Projekt UNIK estimeres til at være på 46,4 mio. kr. i år 2020. Ser man isoleret på gevinster fra ændringer i nettobidrag til kommune, region og stat, svarende til 14,5 mio.kr., får man et billede af de

kapitaliserbare økonomiske gevinster for det offentlige. De øvrige 31,9 mio. kr. er ikke-kapitaliserbar værdi.

SAMLET SOCIAL OG ØKONOMISK VÆRDI SAMT FORDELING AF ØKONOMISK VÆRDI PÅ OFFENTLIGE AKTØRER

Det ses her, at de økonomiske gevinster i offentlige budgetter (14,5 mio. kr.) udgør ca. 31 pct. af den samlede værdi (46,4 mio.kr.), hvoraf kommunerne får 46 pct. (6,7 mio. kr.), staten 12 pct. (1,7 mio. kr.) og regionerne 42 pct. (6,1 mio. kr.).

TABEL 2: Følsomhedsanalyse af økonomiske gevinster for stat og kommune¹

Økonomisk værdi ved at inkludere unge på arbejdsmarkedet	Gevinst pr. udsat ung, pr. år	Gevinst Projekt UNIK hold 1, pr. år	Gevinst Projekt UNIK hold 1, samlet år 5, 2020 ²	FORSKEL	KILDE
ROCKWOOL Fonden Den økonomiske gevinst ved at inkludere de udsatte unge, København 2016	45.000	2.205.000	11.025.000	Estimat beregnet på enhedspriser fra ROCKWOOL Fondens baseret på data fra Dream-model om udsatte unge.	ROCKWOOL Fonden, Den økonomiske gevinst ved at inkludere de udsatte unge, København 2016
SØM-beregning Estimat genereret ud fra Socialministeriets SØM-model version 1.1., beregning af Projekt UNIK, 2017	63.708	3.121.702	15.608.511	Estimat beregnet på SØM databasens enhedspriser ved en række sociale, sundhedsmæssige, uddannelses- og beskæftigelsesrettede indsatser, psykiatriske indsatser og indlæggelser og misbrug samt kriminalitet.	Socialministeriets Social Økonomiske Model version 1.1., beregning af Projekt UNIK, 2017
Økonomer Uden Grænser Social cost benefit analyse med fokus på at beregne gevinst af øget uddannelse og beskæftigelse, som følge af bedre personlig trivsel og selvværd, med mindre træk på psykiatrisk behandling til følge.	59.128	2.897.274	14.486.368	Estimat beregnet på enhedspriser (omkostninger/ indtægter) vedr. kontanthjælp, SU, beskæftigelse, psykiatriske indlæggelser baseret på omkostninger/ værdier fra Beskæftigelsesministeriet, Socialministeriet (SØM-modellen) og forskningslitteratur på området	Analyse baseret på omkostninger/værdier fra Beskæftigelsesministeriet, Socialministeriet (SØM-modellen) og SKAT.

I tabellen ovenfor ses resultatet af en følsomhedsanalyse af de økonomiske gevinster som det forventes Projekt UNIK leder til. I tabellen sammenholdes det resultat, som Økonomer Uden Grænser i denne analyse er nået frem til med resultater fra andre analyser, det vil konkret sige de økonomiske gevinster tidligere undersøgelser påviser, der er ved inklusion af udsatte unge på arbejdsmarkedet.

Det ses at udsvinget er på ca. 18.700 kr. pr. ung pr. år baseret på ROCKWOOL Fondens gevinst pr. ung på 45.000 kr. pr. år, SØM-beregning på 63.708 kr. pr. ung og Økonomer Uden Grænser's prognose viser 59.128 kr. pr. år.

Forskellene tilskrives, dels at sammenligningerne bygger på enhedspriser, eksempelvis Dream-data, som bygger på gennemsnit af en stor gruppe af unge, dels at omkostningstrækket, dvs. profilerne på de unge i de enkelte analyser, ikke er fuldkommen identiske, hvorfor enhedspriserne også vil variere.

Eksempelvis skønnes SØM-enhedspriser at dække en lidt tungere unge-profil end de unge i Projekt UNIK, mens ROCKWOOL Fonden skønnes at operere med en lidt lettere gruppe, som eksempelvis ikke har samme træk eksempelvis på behov for psykiatri.

Følsomhedsanalysen giver et bedre grundlag at vurdere de forventede økonomiske gevinster på. Det estimeres på den baggrund konservativt, at den samlede økonomiske gevinst i 2020, for stat, region og kommune, udgør mellem 11 og 15 mio. kr. Beregnet som cost-benefit ratio, svarer det til et afkast på mellem 2,1-2,9 kr. i år 2020 pr. 1 kr. investeret.

I forhold til følsomhedsanalyse ville vi gerne have styrket denne rapport ift. effekterne af den psykosociale udvikling, herunder udviklingen i trivsel, selvtillid, ensomhed mv. Da der er tale om en før/eftermåling, er det kritiske spørgsmål, som vi har stillet os selv, hvor meget udvikling, der ville

have været hos de unge uden indsatsen, og om der findes præcise tal for hvor mange udsatte unge med en profil, som ligner dem fra indsatsgruppen, der udvikler bedre trivsel, højner selvtillid og reducerer ensomhed mv. uden indsats. Der findes desværre ikke gode tal for dette i den ganske store mængde af litteratur, som vi har gennemgået. Vi har derfor gennemført de beskrevne følsomhedsanalyser og videre støttet os til særligt studier fra Socialforskningsinstituttet, "Tidligere anbragte som unge voksne", registerbaseret undersøgelse af unge tidl. anbragte født i 1980-1982 (2012), Anbragtes unges overgang til voksenlivet (2016) og Rockwool Fonden, Den økonomiske gevinst ved at inkludere udsatte unge (2016).³ Her tegnes et billede af, at de unge udsatte har en kraftig overrisiko på en lang række områder, f.eks. misbrug, kriminalitet, hjemløshed og et liv udenfor arbejds- og uddannelsesmarked, og at status desværre ofte er uændret, når der ikke er støtte

¹ Baseret på ROCKWOOL Fonden, Arbejdspapir nr. 39 Den økonomiske gevinst ved at inkludere de udsatte unge, København 2016, Socialministeriets Social Økonomiske Model version 1.1., beregning af Projekt Unik, 2017 og Social cost benefit analyse baseret på Estimat beregnet Social Value UK SROI model og omkostninger/værdier fra Beskæftigelsesministeriet, Socialministeriet (SØM-modellen) og Skatteministeriet. Note: Ovenstående tabel viser den økonomiske gevinst som interventionen skaber i offentlige budgetter, ikke gevinster for individer.

² VIVE har for SØM beregnet at før-og-eftermålinger generelt overvurderer effekter med 34 pct., hvorfor fremskrivelsen af beskæftigelses-effekterne er nedjusteret med 34 pct. forecast år 5. Herefter er der i social cost benefit beregningerne regnet videre med nedjusterede tal for beskæftigelse. Konkret er effekt på beskæftigelse i år 3, 4 og 5 fremskrevet lineært, hvorefter effekten i år 5 er nedskrevet med 34 pct. (fra 47 til 31 personer i beskæftigelse).

³ Læs mere herom i afsnittet om risikoprofil og metode

UNDERSØGELSENS FORMÅL

Indeværende rapport indeholder resultaterne af en analyse af det Satspuljefinansierede Projekt UNIK, som hører under Foreningen Børn og Unges Trivsel.

Interventionen Projekt UNIK er målrettet tidligere og nuværende anbragte unge mellem 18 og 30 år, der vurderes at have behov for støtte i overgangen til voksenlivet, for derved at øge målgruppens inklusion, både i det sociale liv, samfundslivet og arbejdslivet.

Formålet med analysen er, at udarbejde et 5-årigt estimat for gevinsterne ved, at de 49 unge tidligere anbragte, der startede på Projekt UNIK hold 1, uddannes og inkluderes på arbejdsmarkedet.

Datasættet, som ligger til grund for analysen, er en basismåling primo 2015/2016 af de unges psykosociale status, herunder udvikling vedrørende selvværd, trivsel, ensomhed og socialt netværk samt evne til at styre egen bolig, husholdning og økonomi. Dertil gøres status på udviklingen ift.

andelen af unge, som er ledige og på kontanthjælp, i uddannelse, i beskæftigelse samt i psykiatrisk behandling og misbrug.

Analysen har tre fokusområder:

- ➔ Hvilken effekt har Projekt UNIK haft på de unges psykosociale udvikling, herunder f.eks. ensomhed, trivsel, sociale netværk og misbrug?
- ➔ Hvilken effekt har Projekt UNIK haft på de unges udvikling ift. uddannelse, arbejdsmarked og kontanthjælp?
- ➔ Hvad er den økonomiske gevinst i de offentlige budgetter? Og hvilken værdi har de personlige og sociale forandringer for de tidligere anbragte unge?

Dels analyseres værdien af de sociale effekter, forstået som de gevinster det har for de unge tidligere anbragte, når de opnår bedre personlig

trivsel og selvværd. F.eks. at det giver dem mod på at komme i uddannelse og beskæftigelse samt styrket egen købekraft. Dels analyseres de budgetøkonomiske gevinster det har i offentlige budgetter (kommune, region og stat) i form af bl.a. færre udbetalinger af kontanthjælp, færre psykiatriske indlæggelser, mindre misbrug og flere skatteindtægter.

Et andet perspektiv med undersøgelsen er at belyse, i hvilken udstrækning Projekt UNIKs interventioner skaber grundlag for varige livsforandringer i de udsatte unges livsbaner. Herunder hvorvidt de unge kommer i uddannelse og får fodfæste på arbejdsmarkedet, når de sammenlignes med unge med samme baggrund baseret på bl.a. Rockwool Fondens registeranalyser.

Rapporten er iværksat af Foreningen Børn og Unges Trivsel og er udarbejdet af non-profit organisationen Økonomer Uden Grænser.

**"VI ER IKKE ET STYKKE PAPIR ELLER NUMMER,
SOM JEG HAR FØLT I ANDRE TILBUD, MEN RIGTIGE
MENNESKER MED FØLELSER"**

Ung i Projekt Unik, Børn og Unges Trivsel 2018

BAGGRUND

Der er evidens for at langtidsvirkningerne af at have været anbragt uden for hjemmet, og det liv der ligger forud for anbringelsen, ofte har negativ indvirkning i voksenlivet, herunder på psykisk helbred og sundhed, uddannelses- og arbejdsmarkeds-deltagelse, kriminalitet og misbrug.

Baseret på en række undersøgelser er de risici, som de tidligere anbragte som unge og voksne står overfor, skitseret nedenfor.⁴

Samlet set indikerer nedenstående data, at tidligere anbragte unge besidder en række risikofaktorer. Forskningen dokumenterer at de unge, der lever på kanten af samfundet ofte ikke får en uddannelse eller tilknytning til arbejdsmarkedet, og i de alvorligste tilfælde kommer ud i kriminalitet, stofmisbrug eller hjemløshed. Et liv på kanten af samfundet giver først og fremmest et mindre tilfredsstillende liv for den enkelte, men det er

også forbundet med store omkostninger for velfærdsstaten.

Centrale antagelser i nærværende analyse omhandler forskellene mellem de unges livsbaner i status quo scenariet⁵, hvor de ikke modtager en indsats og interventionsscenarioet, hvor de modtager indsatsen fra Projekt UNIK. Baseret på nedenstående risikoprofil for de tidligere anbragte unge, baseret på gennemgang af relevant forskningslitteratur, herunder Socialforskningsinstituttet "Tidligere anbragte som unge voksne", registerbaseret af unge tidligere anbragte født i 1980-1982 (2012), Anbragte unges overgang til voksenlivet (SFI, 2016) og ROCKWOOL Fonden, Den økonomiske gevinst ved at inkludere udsatte unge, (2016), er der i litteraturen ikke belæg for at antage andet end, at de unges beskæftigelses- og uddannelsesstatus ville have været tilnærmelsesvis den samme indenfor den 5-årige fremskrivningsperiode.

ROCKWOOL Fondens analyser på DREAM modellens data viser, at de unge ikke blot er uden for arbejdsmarkedet som unge, men at det for rigtig mange forbliver en permanent tilstand.⁶ Baseret på disse data er det derfor ikke urealistisk, at antage, at en stor del af de unge som deltager i projektet vil have meget svært ved at nærme sig arbejdsmarkedet og afslutte en uddannelse og komme videre i livet uden hjælp udefra, f.eks. gennem programmer fra kommune og interventioner, i fravær af familie og andre nære ressourcestærke relationer, som jævnbyrdige unge benytter sig af, når livet er svært.

Samtidigt understreger data, at det er centralt at sikre indsatser, der støtter de tidligere anbragte unge i at imødegå og afbøde de livsbane-risici de står overfor og derved hjælpe dem til at foretage livsbanskift, både med højere individuel livskvalitet, brud af social arv og bedre samfundsøkonomi som følge.

FIGUR 4: Risikoprofil for tidligere anbragte

- 47 pct. af tidligere anbragte er som 24-årig hverken i beskæftigelse eller under uddannelse mod 10 pct. i gruppen i jævnbyrdige 24-årige.
- 20 pct. af de tidligere anbragte er som 24-årig i kontanthjælpsystemet mod 3 pct. i gruppen af jævnbyrdige 24-årige.
- 12 pct. højere sandsynlighed for at have fået en betinget eller ubetinget dom (våbenlov, straffelov og lov om euforiserende stoffer).
- Undersøgelser viser at ca. 50 pct. af de unge hjemløse tidligere har været anbragt samt at halvdelen heraf har et stofmisbrug.
- Anbragte unge har 13 gange så stor sandsynlighed for at have en psykiatrisk diagnose som 19-årige, sammenlignet med jævnbyrdige unge.
- 28 pct. af anbragte unge har forsøgt selvmord og 44 pct. af de anbragte 15-årige har selvskadende adfærd.
- 40 pct. af børn, som har været anbragt uden for hjemmet, har ikke bestået folkeskolens afgangsprøve, når de er 16-17 år (6 pct. blandt andre børn).
- 70 pct. af de unge, som har været anbragt uden for hjemmet, har ikke fuldført en ungdomsuddannelse som 25-årig, mens det kun gælder 21 pct. blandt øvrige unge.
- 65 pct. af 30-årige, som har været anbragt uden for hjemmet som barn, har ikke fuldført en kompetencegivende uddannelse, mens det kun gælder 23 pct. blandt øvrige 30-årige.
- Hver sytende af tidligere anbragte er på førtidspension som 30-årig, og mere end hver femte er på kontanthjælp. Blandt andre 30-årige er kun 2 pct. på førtidspension og 5 pct. på kontanthjælp.

PROJEKT
Unik

⁴ Socialforskningsinstituttet (SFI) (2012), "Tidligere anbragte som unge voksne", registerbaseret undersøgelse af unge tidl. anbragte født i 1980-1982, (SFI) Anbragte unges overgang til voksenlivet (2016), Rambøll (2012), Analyse af de økonomiske konsekvenser på området for udsatte børn og unge.

⁵ Læs mere herom i metodeafsnittet.

⁶ ROCKWOOL Fonden, Den økonomiske gevinst ved at inkludere udsatte unge, (2016).

INTRODUKTION TIL PROJEKT UNIK

Ideen bag Projekt UNIK er, at der tages individuelle hensyn, og at indsatsen tilpasses til den unikke unges behov og situation. Udgangspunktet er at møde de unge, der hvor de er og tilbyde dem støtte i dagligdagen.

UNIK står for 'Unge Netværk I Kommunen' - i et sundt og positivt miljø, hvor hvert enkelt ung mødes som et unikt menneske. Formålet er derved at mindske risikoen for, at de synker til bunds i et liv på offentlig forsørgelse, isolerer sig eller ender i usunde miljøer som f.eks. misbrug eller på gaden.

Unge mennesker, der har været anbragt, kan få efterværn indtil de fylder 23 år, hvor målet er at

støtte og hjælpe den unge på vej ind i voksenlivet. Foreningen Børn og Unge Trivsel oplevede, at der manglede et helhedsorienteret, længerevarende og specialiseret tilbud. Derfor tog foreningen initiativ til Projekt UNIK.

Projekt UNIK har fået en treårig bevilling fra Satspuljemidlerne, som udløber i 2018. Det er gratis for de unge at bruge Projekt UNIK. Projekt UNIK hold 1 er finansieret af Satspuljemidler på 5,1 mio. kr., svarende til en enhedspris på ca. 105.000 kr. pr. tidligere anbragt ung i forløbet.

Målgruppe:

Tidligere og nuværende anbragte unge mellem

18 og 30 år, der vurderes at have behov for støtte i overgangen til voksenlivet.

Formål:

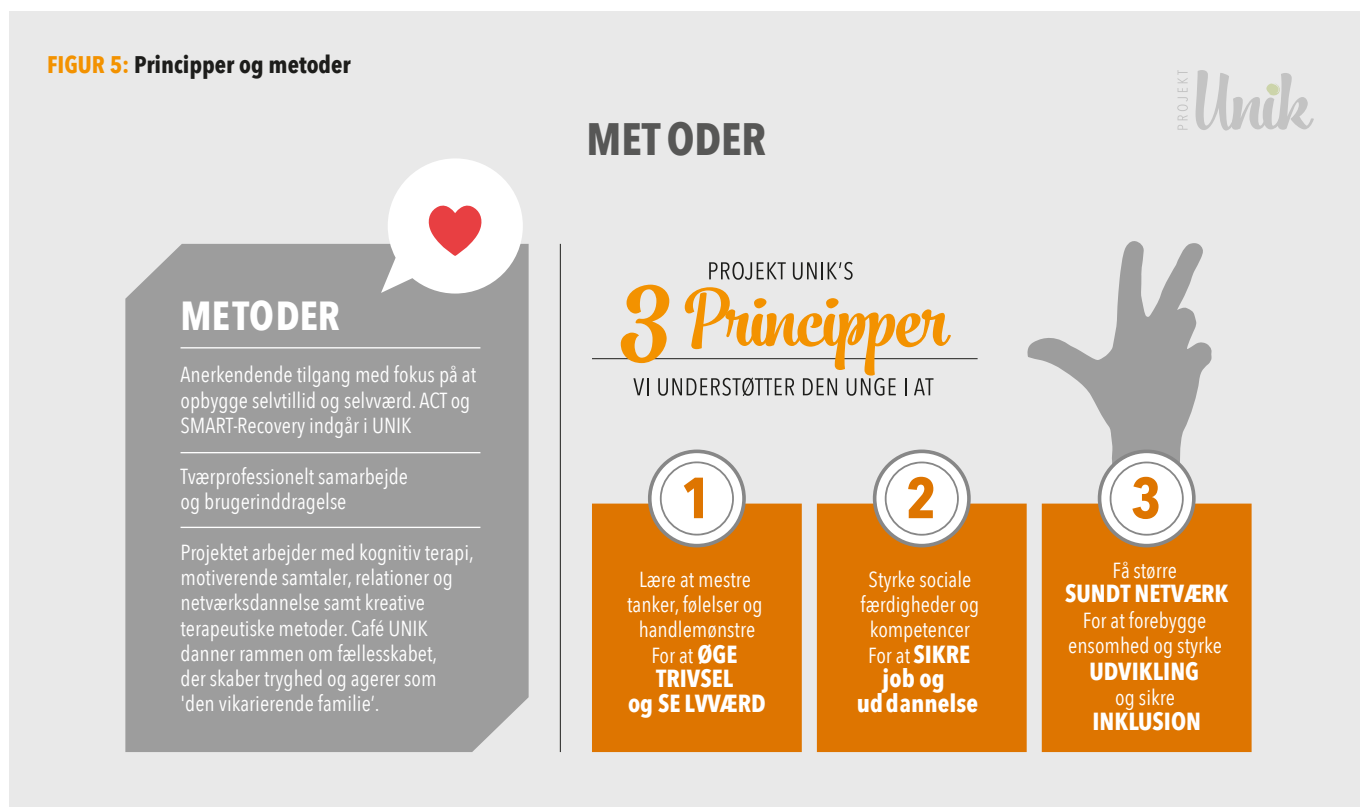
Overordnet er formålet med Projekt UNIK, at gøre inklusion af målgruppen i samfundslivet lettere. Formålene på brugerniveau er at skabe et trygt og sundt netværk for de unge og videreudvikle en ny type efterværn, der er med til at støtte, udvikle og håndholde de unge, så de står stærkere i hverdagen og i højere grad kan tage hånd om de udfordringer, som voksenlivet udgør. Missionen har været, at udarbejde en ny efterværnsmodel, der på sigt kan hjælpe unge i hele landet.⁷

PROJEKT UNIKS METODE

Projektet gør brug af en pædagogisk og psykologisk baseret anerkendende tilgang, som har fokus på at opbygge målgruppens selvtillid og selvværd og at forbedre de unges trivsel og optimisme. Derudover spiller det tvær-

professionelle samarbejde og brugerinddragelse en afgørende rolle. Projektet arbejder med kreative terapeutiske metoder, kognitiv terapi og relations- og netværksarbejde (Åben Dialog).

FIGUR 5: Principper og metoder

⁷ Deloitte, Efterværn erfaringsopsamling, 2017.

"I UNIK ER ALTING SAMLET. IKKE SOM NORMALT, HVOR MAN FÅR TILBUDT ÉN TING ÉT STED OG NOGET ANDET ET ANDET STED. JEG HAR SVÆRT VED AT MØDE NYE MENNESKER HELE TIDEN, SÅ DERFOR ER UNIK GODT, FORDI DET ER DE SAMME MENNESKER, LIGE MEGET HVAD JEG DELTAGER I"

Ung i Projekt Unik, Børn og Unges Trivsel 2018

Projektet arbejder ud fra tre principper:

1. At understøtte den unge i at blive mere klar over sine værdier i livet.
2. At understøtte den unge i så høj grad som muligt at lære at acceptere alle sine tanker, tilstande og følelser.
3. At understøtte den unge i at lære sine tanke- og reaktionsmønstre at kende og få indsigt i redskaber til at håndtere dem.

Aktiviteter: Projektet kombinerer i sine fagspor blandt andet psykologisk og terapeutisk rådgivning, netværksdannelse, frivillighed og brugerinddragelse. Der er fokus på at lytte til de unges behov og ønsker.

Målgruppen er medbestemmende ift. hvilke fagspor, som de vil starte på i projektet, og hvor meget de kan klare og har lyst til at deltage.

Konkrete aktiviteter:

- ➔ Individuelle samtaler med psykologer og terapeuter med speciale i familie-, adfærds- og kognitiv terapi.
- ➔ Netværksgrupper med drøftelse af udvalgte temaer.
- ➔ Ugentlig café, hvor de unge blandt andet bliver trænet i madlavning, og hvor der er fællesspisning med de unge, de professionelle og de frivillige i Foreningen Børn og Unges Trivsel.

- ➔ Kreative forløb såsom tilbuddet "Kunst & Krop", der er en kombination af mindfulness og kreative aktiviteter.
- ➔ Onlineforløb via Facebook (en hemmelig gruppe) til de særlig udsatte, der har svært ved at deltage fysisk.
- ➔ Mentoruddannelse, der tilbydes de mest ressourcestærke unge. Formålet er at give de unge en positiv erfaring og et certifikat efter endt uddannelse. Uddannelsen er baseret på peer-to-peer-princippet, så de unge kan blive rollemodeller og mentorer for de nye unge i projektet

FORANDRINGSTEORI

Udgangspunktet med Projekt UNIK (Unge Netværk i Kommunerne) er at skabe en tidssvarende efterværnsmodel, i samarbejde med de tidligere anbragte unge, som på sigt kan skaleres op til en landsdækkende model.

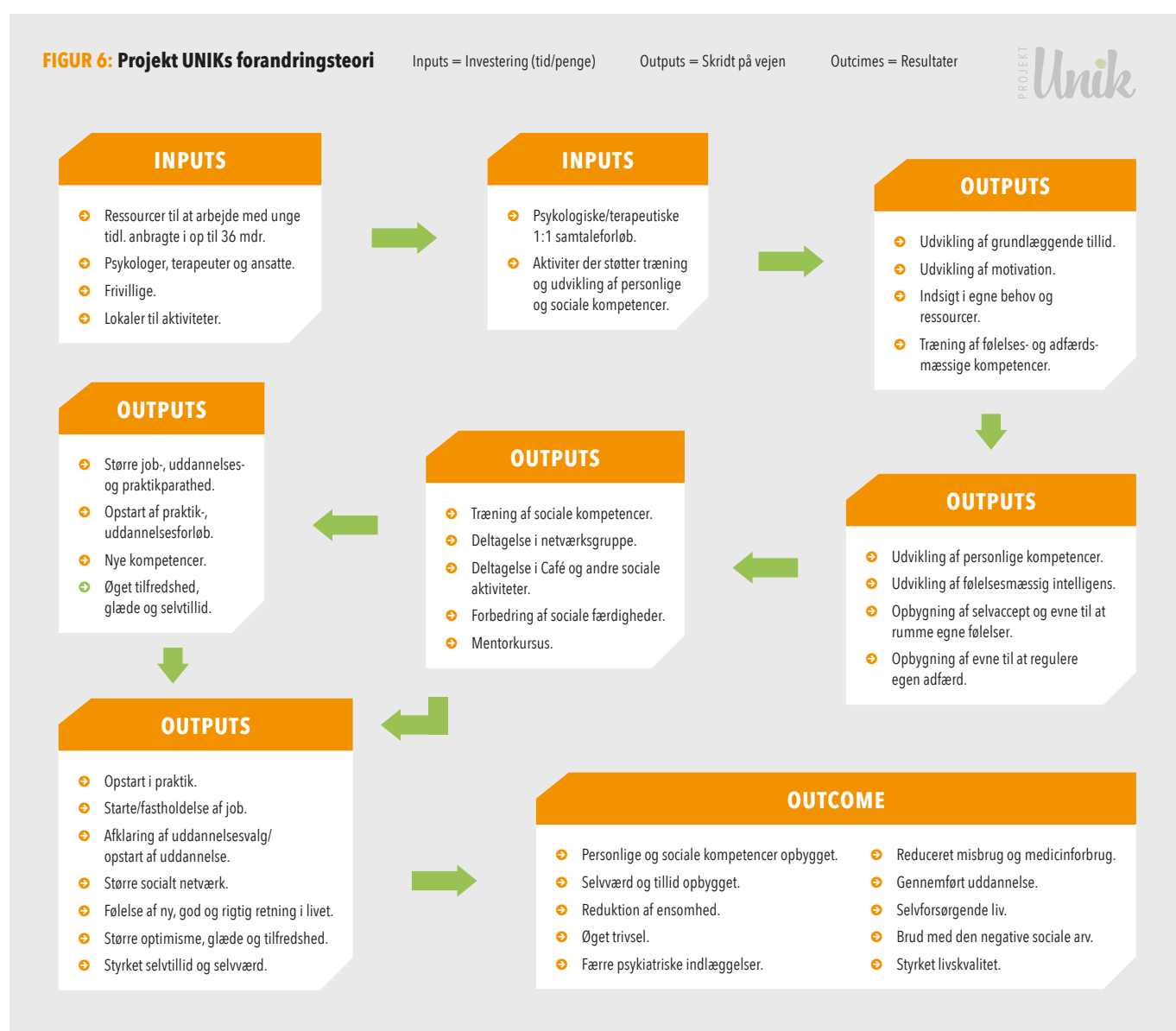
Projektet har fokuseret på at afprøve forskellige psykologiske og pædagogiske interventionsformer, som har en positiv effekt på udsatteområdet,

for at sikre målopfyldelsen "en efterværnsmodel, der virker".

Når de unge starter i Projekt UNIK, lider mange under ringe selvværd, komplekse helbredsproblemer, herunder adskillige psykiske lidelser, dobbeltdiagnoser samt selvskadende adfærd, som konsekvens af, at være vokset op i dysfunktionelle hjem. De har sjældent adgang til konstruktive

fællesskaber, de er ensomme og isolerede, har ofte en dårlig skolegang og er samtidig i risiko for ustabile boligforhold eller hjemløshed, kriminalitet, misbrug og selvmordtruet adfærd.

For at disse unge skal være i stand til at udvikle sig, er det helt essentielt at de hjælpes i den mest hensigtsmæssige rækkefølge

"JEG FØLER MIG MERE FØLELSMÆSSIG STABIL, OG HAR FLERE GODE DAGE END FØR UNIK. JEG ER MERE GLAD OG AFBALANCERET OG HAR FÅET OVERSKUD, GÅ-PÅ-MOD. JEG ER ENDDA STARTET I PRAKTIK"

Ung i Projekt Unik, Børn og Unges Trivsel 2018

Når de unge starter i Projekt UNIK, er der derfor fokus på at få opbygget de unges tillid, tryghed og motivation, for at skabe en personlig relation, hvilket er altafgørende for, i hvor høj grad de deltager aktivt i projektet. Dernæst skal de unges selvtillid og selvværd opbygges gennem aktiviteter og samtaleforløb.

Dette leder videre til at træne de unges sociale færdigheder.

Parallelt arbejdes der med at minimere eksklusion fra fællesskabet, ved at etablere et trygt og sundt netværk, "den vikarierende familie", for at sikre mønsterbrydning og øge de unges muligheder for et velfungerende og selvforsørgende liv. Dette gøres ved at opbygge deres evne til at indgå i sociale sammenhænge, hvilket både indebærer en styrkelse af egen adfærd, samt deres rummelighedskapacitet. F.eks. at kunne rumme sig selv og andre, og at være tolerant, både over for sig selv og andre. Det er vigtigt, at de personlige og sociale kompetencer er opbygget og styrket, da de ses

som en forudsætning for, at kunne udvikle faglige kompetencer. Et kompetenceløft af de unges faglighed medvirker til, at de unge bliver klar til praktik, job og uddannelse. Dette giver de unge mulighed for at mestre eget liv, opnå fast job og selvforsørgelse, samt at bryde med den negative sociale arv, så deres børn ikke risikerer at blive anbragt.

Opsummerende kan Projekt UNIKs forandringsteori opdeles på fire planer:

1. Stabil boligsituation, personlig balance og trivsel er en forudsætning for,
2. Tilvejebringelse af social trivsel, og f.eks. at turde og at have lyst til, at være sammen med andre og deltage i sociale fællesskaber, som er en forudsætning for,
3. Tilvejebringelse af faglige kompetencer, f.eks. at genoptage skolegang, komme i praktik og at blive uddannelses- og arbejdsmarkedsparat, som er en forudsætning for,

4. At komme i uddannelse, at fuldføre en uddannelse, at komme i arbejde og fastholde et arbejde.

Ambitionen med Projekt UNIK har været at afprøve en målrettet og systematisk intervention, og at skabe et bud på en ny efterværnsmodel, hvor psykologiske tilgange kombineres med et tværfagligt tilbud. Dertil er Projekt UNIK bygget op omkring, at der sideløbende indsamles data om effekter og skabes ny viden. På den måde kan Projekt UNIK måle effekten af indsatsen, baseret på udviklingen hos de udsatte unge, hvorefter indsatsen kan justeres og målrettes yderligere. Herunder med henblik på at øge den personlige og faglige udvikling, samt netværksdannelse.

ORGANISATIONSDIAGRAM PROJEKT UNIK

Projekt UNIK er en del af Foreningen Børn og Unges Trivsel.

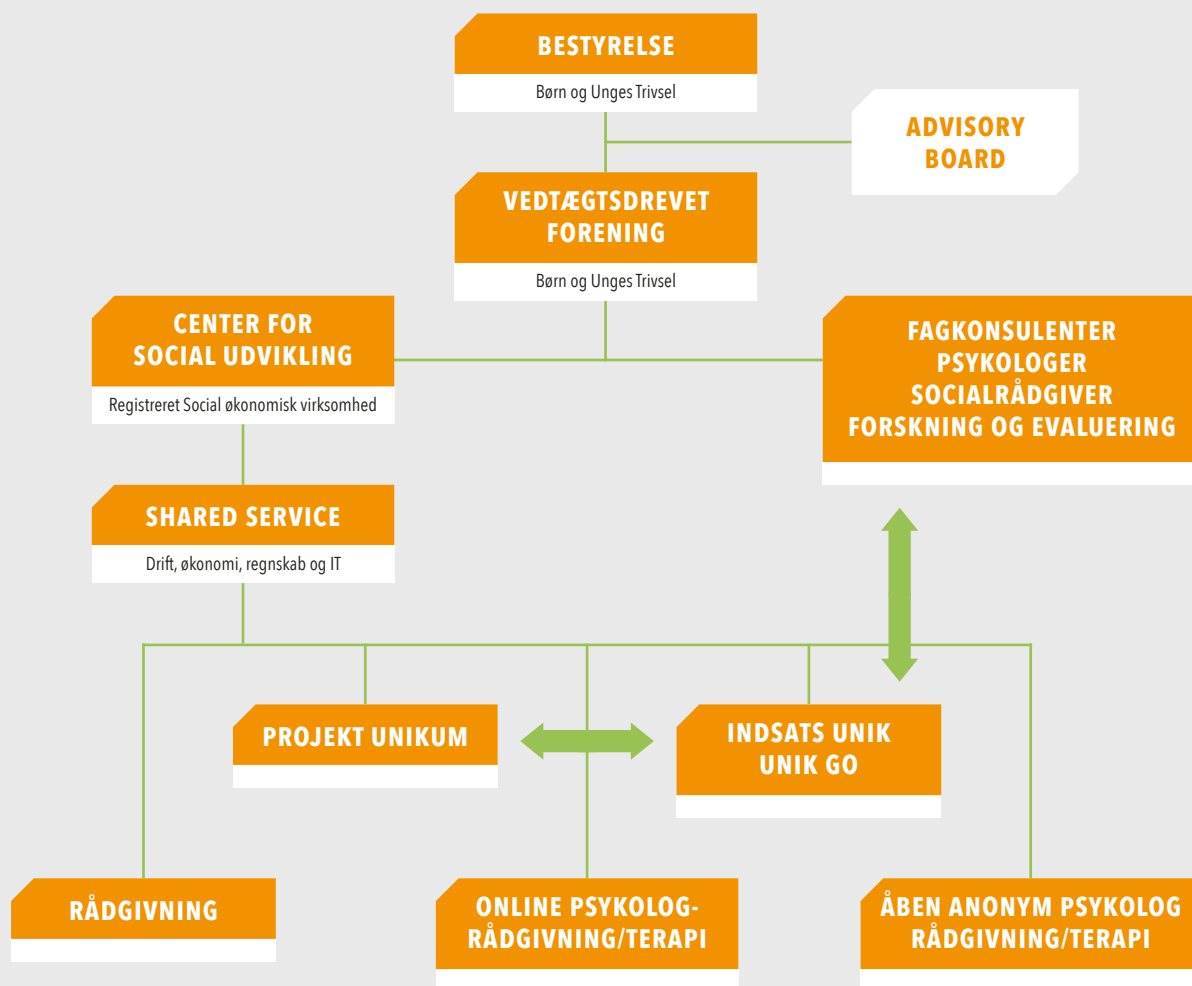
Foreningen Børn og Unges Trivsel har siden 2011 arbejdet på udsatte- og anbringelsesområdet med et forebyggende og uddannelsesrettet sigte. Psykologer, terapeuter, fagprofessionelle og kernefrivillige udfører projektindsatserne på et

forsknings-, praksis- og brugerinddraget grundlag, for at sikre succesfulde forløb for de udsatte unge. Foreningen samarbejder tværprofessionelt og tværsektorielt med kommuner, institutioner og større relevante organisationer. Foreningen er desuden

en af initiativtagerne bag Alliancen for Anbragte Børn og Unge, og er en del af de 17 organisationer, der har været med til at udforme en Ungestrategi på det sociale område.

FIGUR 7: Organisationsdiagram for Børn og Unges Trivsel

PROJEKT Unik

METODE

Undersøgelser af social værdiskabelse er et komplekst felt under hastig udvikling. Derfor er der i undersøgelsen lagt vægt på at redegøre for, hvilke metoder og antagelser, der anvendes samt introduceres til sammenhænge og beregningsprincipper.

Udviklingen af metoder, principper og nøgletal for undersøgelser af social værdiskabelse i Danmark er i rivende udvikling. Dog vurderes det at udviklingen på området, særligt i Storbritannien og USA er væsentligt længere fremme, herunder særligt

vedrørende social cost benefit og SROI-metoder, principper, modeller og nøgletal. Af denne årsag bygger nærværende undersøgelse på SROI-model, som er udviklet i Storbritannien, konsolideret og velafprøvet.

DATA

Den undersøgte Projekt UNIK-intervention omfatter 49 tidligere anbragte unge, som deltog i Projekt UNIK hold 1. Analysen består i udarbejdelse af et estimat over økonomiske gevinster, ved at 49 unge inkluderes på uddannelse og arbejdsmarked, samt sociale gevinster ved bedre trivsel og mindre ensomhed mv.

Analysen er baseret på Foreningen Børn og Unges Trivsel indsamling af data. Analysen bygger på to forskellige datasæt:

1. Datasæt vedrørende de unges status i forhold til ledighed, førtidspension, uddannelse og beskæftigelse i perioden 2015-2020.
2. Datasæt vedrørende de unges status i forhold til trivsel, selvværd, ensomhed og sociale netværk i perioden 2016-2018.

Datasættene, som ligger til grund for analysen, er dels en måling fra hhv. starten af 2016 til slutningen af 2018. Denne omhandler de unges psykosociale status, herunder trivsel, selvværd, ensomhed og sociale netværk. Ydermere er der tale om en dataindsamling af status vedrørende ledighed, førtidspension, uddannelse- og beskæftigelses-status, indkomst, brug af psykiatriske tilbud og misbrug fra årsskiftet 2015/2016 til medio 2020.

Foreningen Børn og Unges Trivsel har løbende indsamlet data fra de unge. Herefter er data blevet aggregeret og udleveret til brug for statistisk analyse. Datasættet har naturligvis nogle begrænsninger. Der er ikke i alle år modtaget svar

for alle de oprindelige 49 unge, som har deltaget i interventionen. Datasættene er derfor behæftet med en usikkerhed, der gør, at validiteten ikke er så høj som det kunne ønskes. Datasættet kan benyttes til, at tegne et indikativt billede af resultaterne for de unge, som har deltaget i indsatsen. På de områder, hvor der ikke er indkommet svar fra alle unge, er der kompenseret ved, er de indkomne resultater fra de øvrige unge er ekstrapoleret op, og gennemsnittet herfra lagt til grund for de unge, som der ikke er modtaget data fra. Undersøgelsens udsagnskraft har således nogle begrænsninger og er behæftet med en vis usikkerhed. Der er dog data-mæssigt grundlag for generalisering på baggrund af undersøgelsen. Analysen giver, baseret på de foreliggende datagrundlag jf. ovenstående, et billede af hvilken effekt UNIK-indsatsen har haft for de unge, samt et kvalificeret estimat på den samfundsøkonomiske effekt

Analysen har tre fokusområder:

- ➔ Hvilken effekt har Projekt UNIK haft på de unges psykosociale udvikling, herunder f.eks. ensomhed, trivsel, sociale netværk og misbrug?
- ➔ Hvilken effekt har Projekt UNIK haft på de unges udvikling ift. uddannelse, arbejdsmarked og kontanthjælp?
- ➔ Hvad er den økonomiske gevinst i de offentlige budgetter? Og hvilken værdi har de personlige og sociale forandringerne for de tidligere anbragte unge?

Dels værdisættes de sociale effekter, forstået som de gevinster det har for de tidligere anbragte unge, når de opnår bedre personlig trivsel og selvværd, og det giver dem mod på at komme i uddannelse og beskæftigelse. Dette gøres ud fra data fra Social Value Bank UK. Værdierne herfra er fra en engelsk kontekst, og kan ikke direkte overføres til en dansk kontekst. Således tjener den sociale værdisætning udelukkende som et bud på den sociale værdiskabelse set fra en engelsk kontekst. Idet der ikke findes tilsvarende data fra en dansk kontekst, er de engelske værdier for de sociale værdier anvendt, med de åbenlyse begrænsninger det har for analysens udsagnskraft. Derudover analyseres de budgetøkonomiske gevinster, det har i offentlige budgetter (kommune, region og stat) i form af bl.a. færre udbetalinger af kontanthjælp, færre psykiatriske indlæggelser og mindre misbrug og flere skatteindtægter.

Til slut er perspektivet med undersøgelsen at belyse, i hvilken udstrækning Projekt UNIKS interventioner, alt andet lig, bidrager til varige livsforandringer i de udsatte unges livsbaner. Herunder hvorvidt aktiviteterne har bidraget til, at de unge kom i uddannelse eller arbejde. Mhp. at perspektivere analysen, er de udarbejdede følsomhedsanalyser gengivet.

SROI-MODEL FRA CABINET OFFICE / SOCIAL VALUE

Metoden bygger på internationalt anerkendte principper indenfor social værdisætning, SROI og social cost benefit. I Storbritannien nedsatte regeringen, det britiske Cabinet Office⁸, i 2009 en kommission, som udgav manualen "A guide to Social Return On Investment"⁹. Guiden blev opdateret i 2012 af Social Value UK (the SROI Network), og en underliggende model, herunder et "impact map", blev udviklet i samråd med praktikere, akademikere og forskere med interesse i social værdi og effektmåling.

Manual og model dækker overordnet tre områder: 1) forandringsteori, 2) effektmåling og 3) værdisætning af social værdi. Det er denne manual Økonomer Uden Grænser benytter. Fordelen ved at arbejde ud fra denne manual er, at alle trin og antagelser er transparente. Dertil er modellen en klar og operationel ramme for alle, der er interesseret i at måle, evaluere, styre og designe social værdi eller sociale konsekvenser i praksis.

Tilgangen, som i sine bestanddele og substans bygger på cost-benefit og social cost-benefit principper, er ikke ny, og anvendes på flere ledende universiteter, såsom Berkeley, Stanford, Washington State University. Se f.eks. WSIPP¹⁰, hvis principper Socialministeriets socialøkonomiske model (SØM) i høj grad bygger på.

De i rapporten præsenterede resultater er således baseret på en række modelberegninger fra SROI-modellen, herunder beregning af forskel i f.eks. nettobi-

drag før og efter intervention, ligeså med kontanthjælp, uddannelse, beskæftigelse og misbrug mv., baseret på en række antagelser.¹¹ Resultaterne fra modelberegningerne afspejler dermed ikke den fuldkomne og objektive virkelighed, men er baseret på kvantificering af effekterne fra interventionen ganget med enhedspriser¹² fra relevante kilder. Samlet set er der tale om kvalificeret modellering af en række relevante variable, interessenter og værdier, baseret på tilgængelige data, herunder fra relevante nationale og internationale undersøgelser.¹³ En række variable, som har en social værdi, både for subjektet og samfundet, er ikke værdisat, f.eks. fordi værdien af at få bedre selvrapporeret helbred, selvkontrol og selvværd, tryghed og ro, forhold og sociale netværk samt reduceret stress ikke umiddelbart har kunnet værdisættes. Således er værdisætningen ikke udtømmende.

Visse metodiske og teoretiske overvejelser omkring analyseniveauer er foretaget. Der findes minimum fem forskellige analyseniveauer, når det kommer til statistisk metode, se tabel nedenfor. Denne analyse bygger på simple sammenligninger af individer før og efter indsatsen og opererer således på analyseniveau 1, jf. nedenstående. Det er således det mindst avancerede analyseniveau, hvilket fordrer forsigtighed i tolkningen af effektmålingen.

En anden mulighed havde været at undersøge de unge, som har gennemgået UNIK-indsatsen ved hjælp af lodtrækningsforsøg (randomiserede kontrol-

lerede forsøg (RCT)), hvorved man kan sammenligne (mindst) to grupper for at finde effekten af en indsats. Ud fra et tilfældighedsprincip fordeles deltagerne i grupperne (f.eks. vha. et computerprogram (lodtrækning)). Den tilfældige fordeling er vigtig for at sikre, at der ikke er systematiske forskelle mellem grupperne – f.eks. at alle de mest motiverede stofmisbrugere ender i den samme gruppe. Den tilfældige fordeling gør det muligt at skabe to grupper, som gennemsnitligt er (statistisk) ens.

Efter fordelingen modtager den ene gruppe den indsats, man ønsker at måle effekten af – f.eks. en ny type afvænningsforanstaltning for misbrugere – og denne gruppe kaldes "interventionsgruppen" eller "indsatsgruppen". Den anden gruppe modtager enten ingen indsats eller en anden type indsats (ofte den behandling der normalt tilbydes). Denne gruppe kaldes "kontrolgruppen". Ved at undersøge forskelle mellem indsats- og kontrolgruppen, får man viden om effekten af indsatsen.¹⁴

Det har dog af økonomiske, tidsmæssige og tekniske årsager ikke været muligt for Børn og Unge Trivsel at lave en RCT. Økonomer uden grænser har anbefaler fremadrettet, at der etableres en statistisk benchmark-gruppe (matching) for Projekt UNIK, for derigennem at afstedkomme et højere undersøgelsesniveau (niveau 2 og 3). Derudover anbefales det, at måle brugerne af Projekt UNIK på en række anerkendte parametre, eksempelvis SDQ eller WHO trivselsindeks og UCLA ensomhedsmålinger mv. før indsatsen og efter indsatsen.

TABEL 3: Analyseniveauer og statistiske metoder

NIVEAU	DESIGN	STATISTISK METODE
1	Randomiserede kontrollerede forsøg	Evalueringer tilvejebringes på et komplet randomiseret grundlag både ift. behandlings- og kontrolgrupper.
2	Kvasi-eksperimenter	Evalueringer, der benytter et naturligt forekommende event (Tilvejebringer næsten et randomiseret projekt).
3	Sammenligningsteknikker: Regressionsanalyse	Ikke-eksperimentelle evalueringer, hvor behandlings- og benchmark-grupper har samme underliggende karakteristika (matching-grupper fra registre).
4	Simple benchmarks	Studier med en behandlet benchmark-gruppe. Der kontrolleres dog ikke for forskelle mellem grupperne.
5	Før og efter analyse	Studier hvor der ikke benyttes sammenligningsgrupper. Udfald måles før og efter behandling.

⁸ Svarende til det danske Statsministeriets departement.

⁹ A guide to Social Return on Investment, Social Value, 2012.

¹⁰ Washington State University, Center for Public Policy: <http://www.wsipp.wa.gov/BenefitCost>

¹¹ Antagelser for beregningerne er beskrevet i bilag 1 vedr. antagelser, kilder og vurderinger.

¹² F.eks. Socialministeriets social økonomiske model, Skat og Social Finance UK mv.

¹³ Socialforskningsinstituttet (SFI) (2012), "Tidligere anbragte som unge voksne", registerbaseret undersøgelse af unge tidl. anbragte fødti 1980-1982, (SFI) Anbragte unges overgang til voksenlivet (2016), Rambøll (2012), Analyse af de økonomiske konsekvenser på området for udsatte børn og unge.

¹⁴ SFI – Det Nationale Forskningscenter For Velfærd.

Sammenligningen af status før og efter indsatsen tilvejebringer dog et estimat for effekten af indsatsen, der, i mangel af bedre, muliggør delvis kvantificering af Projekt UNIKs værdiskabelse. Analysen bygger på selvangivne vurderinger af effekten af Projekt UNIKs indsats. Dermed bygger analysen på ændringen ifm. indsatsen frem for sammenligningen af før og efter indsatsen, dvs. en

status quo livsbane og en interventions-livsbane. I den forbindelse undersøges bl.a. ensomhed, tilknytning til arbejdsmarkedet og uddannelse og psykiatrisk behandling. Værdiskabelsen kvantificeres herefter og indarbejdes i SROI-modellen. Hvad angår den budgetøkonomiske gevinst af Projekt UNIK, er der lavet følsomhedsanalyser for at sikre kvaliteten af de udarbejdede estimater. De

økonomiske gevinster som nærværende analyser estimerer, at der skabes af interventionen, er blevet beregnet og sammenlignet med enhedspriser fra tilsvarende analyser, herunder Socialministeriets SØM og ROCKWOOL Fondens analyse af potentialet ved at inkludere udsatte unge på arbejdsmarkedet. Resultaterne af denne sammenligningsanalyse kan du læse om her.¹⁵

"HVIS IKKE JEG HAVDE UNIK, VILLE JEG IKKE KUNNE FUNKERE I HVERDAGEN. JEG HAR ALDRIG FÅET SÅDAN EN STØTTE OG HJÆLP, SOM JEG FÅR HER I PROJEKT UNIK. DET BETYDER ALT, AT JEG KAN MÆRKE, AT DE OPRIGTIGT GERNE VIL HJÆLPE MIG VIDERE I MIT LIV, SÅ JEG KAN GENNEMFØRE MIN UDDANNELSE"

Ung i Projekt Unik, Børn og Unges Trivsel 2018

FØLSOMHEDSANALYSE

Det lave analyseniveau og de datamæssige komplikationer begrænser undersøgelsens udsagnskraft. For at kompensere for, at der i undersøgelsen ikke benyttes en kontrolgruppe, er der i SROI-modellen indbygget en følsomhedsanalyse, som er baseret på en række antagelser vedr. deadweight, attribution, displacement og drop off, som fratrækkes bruttoeffekten og derved påvirker beregningerne nedadgående. Disse antagelser påvirker interventions-scenariet, og simulerer et alternativt livsforløb (udvikling) for status quo-gruppen ift. indsatsgruppen.

1. Deadweight er en værdi, som fokuserer på, hvad der ville være sket (i %) uden påvirkning fra interventionen. Altså hvordan ville status quo gruppens liv udvikle sig under påvirkning af andre faktorer i miljøet. F.eks. antages det i undersøgelsen, at 10% af de unge, som ikke længere har et misbrug, ville være kommet ud af deres misbrug uden interventionen samt at f.eks. 20% af de unge, som er kommet i job i 2020, ville være kommet

i job uden UNIK. Værdien anvendes derved til, at fortage en konservativ vurdering af effekten af Projekt UNIK-indsatsen, f.eks. vedrørende beskæftigelse. Dette gøres for at undgå en overvurdering af resultaterne.

2. Attribution er en værdi, der fokuserer på, hvem som, udover Projekt UNIK, (i %) har bidraget til forandringen. Altså i hvilken grad et andet program eller andre tiltag, fra f.eks. kommunen, kan have påvirket resultaterne for indsatsgruppen.

3. Displacement er en værdi som fokuserer på, hvilken evt. anden/andre aktiviteter interventionen (i %) har afløst. Det vil sige, hvorvidt Projekt UNIK vurderes at have afløst et andet program, hvis resultater undersøgelsen er påvirket af. Eksempelvis er der indregnet 20% reduktion som følge af displacement vedrørende købekraft og 10% reduktion vedr. misbrug, da vi ved, at kommunerne har indsats for disse områder.

4. Drop Off fokuserer på, hvordan effekten af forandringen i % aftager over tid. Altså hvordan f.eks. effekten af job og uddannelsesrettet coaching gradvist aftager, og eksempelvis erstattes af den unges egenudviklede nye syn på tilværelsen, samt vilje til f.eks. at arbejde og uddanne sig for at leve uden kriminalitet. Da tidshorisonten i beregningerne er 5 år, er der i målingen af resultaterne indregnet et begrænset 5% drop-off vedrørende træk på psykiatri (indlæggelser og ambulante besøg) samt 5% på købekraft og beskæftigelse.

Samlet set vurderes disse antagelser og tilføjelser til effektmålingen at kompensere for, at der i undersøgelsen ikke sammenlignes med en benchmark-gruppe.

¹⁵ SØM og ROCKWOOL Fondens følsomhedsanalyse side 30.

INTERESSENER

Der er identificeret en række interessentgrupper. I tabellen nedenfor er det angivet, hvorvidt de enkelte interessenter er en del af undersøgelsen, hvordan de eventuelt er involveret samt hvilke data der anvendes.

TABEL 4: Overblik over interessenter

INTERESSENER	INVOLVERING	DATA (SE BILAG VEDR. ANTAGELSER)
De unge	Ja	Data fra Børn og Unges Trivsel
De unges nærmeste	Nej (fravalgt af ressourcemæssige årsager)	
Staten	Ja	Beregning af nettobidrag
Region (psykiatri)	Ja	Beregning af færre indlæggelser og ambulante besøg
Kommune	Ja	Beregning af nettobidrag
Jobcenter	Ja	Jf. ovenfor
Boligsocial koordinator	Nej (fravalgt af ressourcemæssige årsager)	
Uddannelsesinstitutioner	Ja	Data fra Børn og Unges Trivsel
Arbejdsgivere	Nej (langt de fleste unge var på kontanthjælp, hvorfor det ikke var relevant at inddrage arbejdsgivere udover kommunen)	
Projekt UNIK	Ja	Datasæt og interviews
Frivillige	Nej	

RESULTATER – DE UNGES GAVN AF PROJEKT UNIK

I dette afsnit gennemgås resultaterne af analysen af Projekt UNIKs intervention.

PROFIL AF INTERVENTIONSGRUPPE

Nedenstående oversigt tjener til at give en overordnet profil af interventionsgruppen. Oversigten er opstillet på baggrund af et anonymiseret datasæt udleveret af Børn og Unges Trivsel.

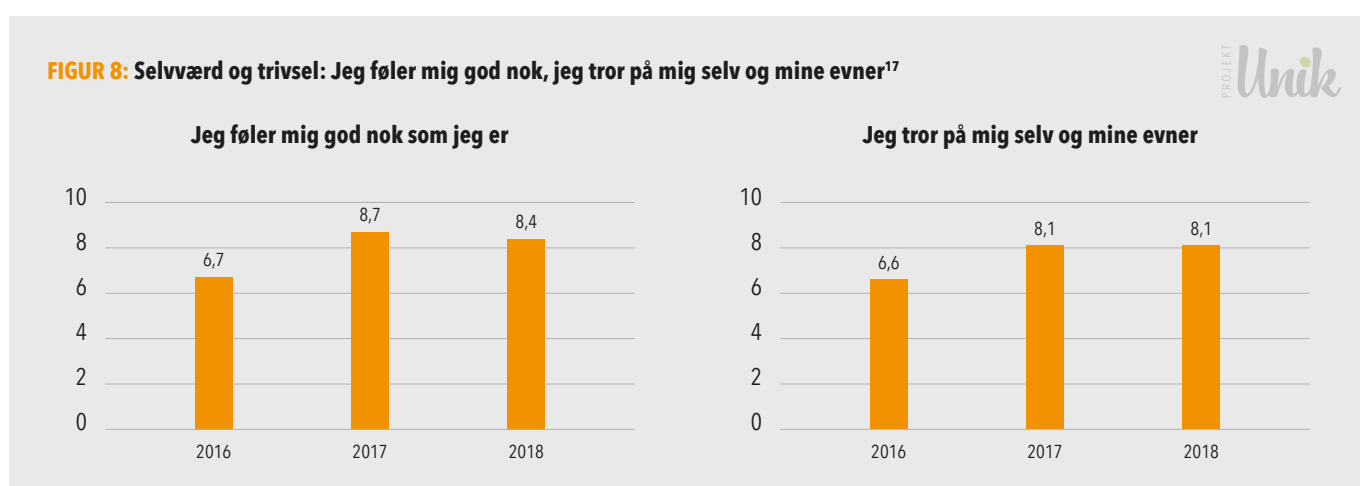
TABEL 5: Profil af interventionsgruppe¹⁶

PROFIL AF INTERVENTIONSGRUPPE	STATUS FØR UNIK-INDSATSEN (ÅRSSKIFTE 2015/2016)
Misbrug	10%
En eller flere psykiatriske diagnoser	53%
Beskæftigelse/lønmodtager	8%
Kontanthjælp	63%
Førtidspension	2%
Uddannelse / SU	27%

Udover at tjene til at give indblik i profilen af personerne på Projekt UNIK hold 1, anvendes status fra ovenstående som baseline-måling til at beregne forskellen mellem status quo-scenariet og interventionsscenarioet, at skabe et

estimat for de unges udvikling og derved belyse effekten af indsatsen, samt som grundlag for følsomhedsanalysen

UDVIKLING I SELVVÆRD, TRIVSEL OG SOCIALE NETVÆRK

¹⁶ Baseret på datasæt udleveret af Børn og Unges Trivsel.

¹⁷ Baseret på datasæt udleveret af Børn og Unges Trivsel.

Med udgangspunkt i basismålingen fra 2016 har de unge løbende besvaret spørgeskemaer fra Børn og Unges Trivsel. Ovenstående figurer er baseret på data fra i alt 224 spørgeskemabesvarelser i perioden 2016 til 2018.

63 pct. af de unge respondenter, som har besvaret spørgsmålet "Jeg føler mig god nok som jeg er?", oplevede en bedring på gns. 39 pct., mens

alle respondenter, som besvarede spørgsmålet i perioden 2016 til og med 2018, gns. oplevede en forbedring på 1,7 point i perioden.

84 pct. af de unge respondenter, som har besvaret spørgsmålet "Jeg tror på mig selv og mine evner?", oplevede en bedring på gns. 60 pct., mens alle respondenter, som besvarede spørgsmålet i perioden 2016 til og med 2018, gns. oplevede en

forbedring på 1,5 point i perioden.

Trenden i begge ovenstående spørgsmål, som kan ses som en indikator for selvværd og trivsel, er, at det unge oplever øget trivsel. Samlet set har 73,7 pct. af de unge i Projekt UNIK angivet, at de oplever bedre selvværd og øget trivsel på mere end 10% i perioden.

FIGUR 9: Ensomhed og netværk: Jeg har et godt netværk, jeg føler mig mindre alene¹⁸

PROJEKT Unik

63 pct. af de unge respondenter, som har besvaret spørgsmålet "jeg har et godt og stort netværk?", oplever en bedring på gns. 83 pct., mens alle respondenter, som har besvarede spørgsmålet i perioden 2016 til og med 2018, gns. oplever en forbedring på 2,4 point i perioden.

68 pct. af de unge respondenter, som har besvaret spørgsmålet "jeg føler mig mindre alene og isoleret?", oplever en bedring på gns. 138 pct., mens alle respondenter, som har besvaret spørgsmålet i perioden 2016 til og med 2018, gns. oplever en forbedring på 2,5 point i perioden.

Ovenstående figurer er baseret på data fra i alt 224 spørgeskemabesvarelser i perioden 2016 til 2018. Trenden i begge spørgsmål, som kan ses som en indikator for ensomhed og netværksdannelse, er, at de unge oplever at have gode netværk og reduceret ensomhed. Samlet set har 63 pct. af de unge i Projekt UNIK angivet, at de oplever at have bedre sociale netværk, mens 68 pct. oplever at være mindre ensomme.

Samlet set vurderes det, på det foreliggende grundlag, baseret på de indsamlede spørgeskemaer i perioden 2016 til og med 2018, som er gengivet i

ovenstående, at de unge i projekt UNIK har oplevet væsentlige forbedringer både angående bedre selvværd, øget trivsel, bedre og større sociale netværk og mindre ensomhed.

Oplysninger fra Børn og Unges Trivsel viser, at 5 ud af de 6 kendte misbrugere i Projekt UNIK hold 1, er kommet ud af deres misbrug. 53%, svarende til 26 unge, har psykiatriske diagnoser, som har medført psykiatriske indlæggelser samt besøg på psykiatrisk skadestue. Heraf har 20, svarende til 76%, ikke længere haft behov for behandling iflg. oplysninger fra Børn og Unges Trivsel

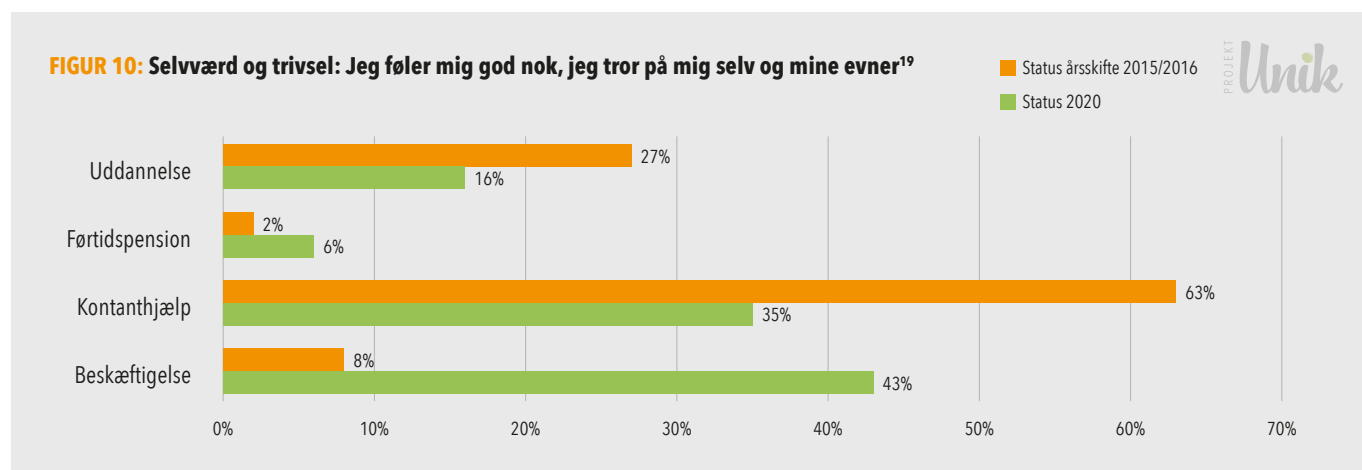
¹⁸ Baseret på datasæt udleveret af Børn og Unges Trivsel.

UDVIKLING I SELVVÆRD, TRIVSEL OG SOCIALE NETVÆRK

Af figur 7 nedenfor fremgår det, at ud af de 49 unge, der startede i Projekt UNIK, var 31 unge, svarende til 63 pct., på kontanthjælp ved opstarten af indsatsen. 4 unge, svarende til 8 pct., var i beskæftigelse, imens 13 personer,

svarende til 27 pct., var under uddannelse og en enkelt person, svarende til 2 pct., var på førtidspension.

Det ses ovenfor, at en stor del af de 49 unge, der har været en del af Projekt UNIK, har ændret status hvad angår ledighed, uddannelse og beskæftigelse. I 2020 var antallet af unge i beskæftigelse firdoblet

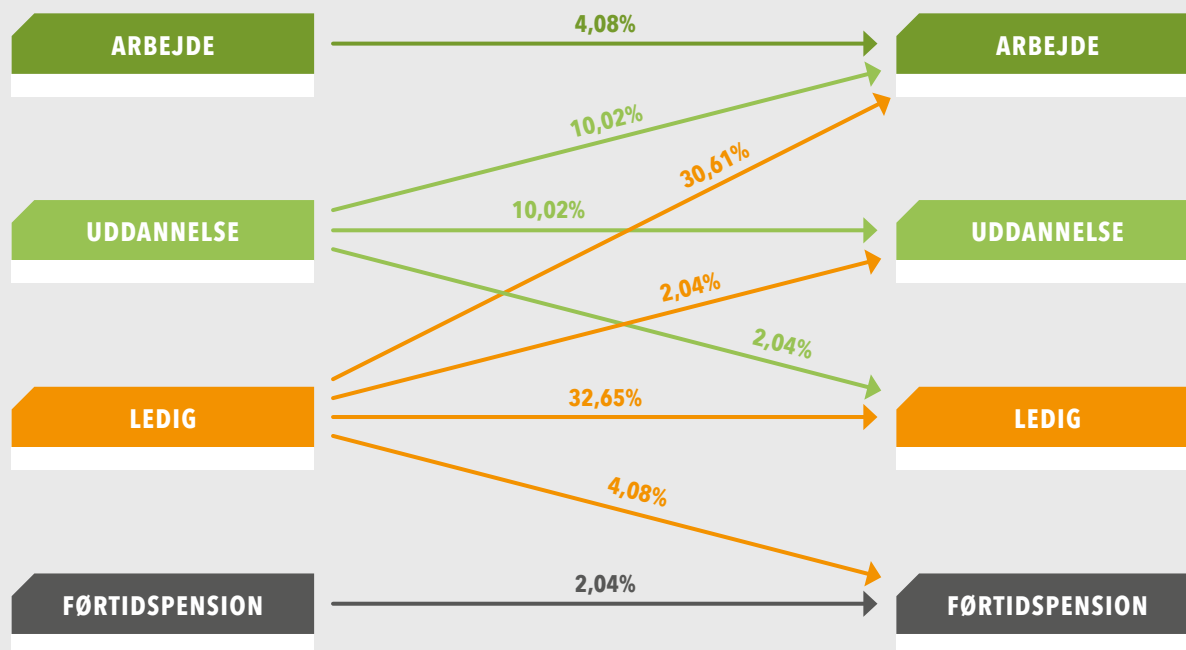
sammenlignet med 2015, svarende til at 21 unge, 43 pct. af gruppen, var i beskæftigelse. Tilsvarende var antallet af unge ledige (kontanthjælp) halveret sammenlignet med 2015, svarende til at 17 unge,

35 pct. af gruppen, var ledige. Antallet af unge på førtidspension steg til 6 pct. svarende til 3 unge, imens andelen af unge under uddannelse faldt til 8 personer, svarende til 27 pct. af gruppen.

¹⁹ Baseret på datasæt udleveret af Børn og Unges Trivsel.

FIGUR 11: Den unges bevægelse mellem ledighed, pension, uddannelse og job 2015-2020²⁰

Figur 8 viser, at ¾ af de unge som nu er i beskæftigelse, kommer direkte fra ledighed (31 pct.), mens ¼ kommer fra uddannelse (10 pct.). Endvidere viser figuren, at ingen af de unge, som var i beskæftigelse i 2015/16, er blevet ledige, at de unge under uddannelse primært kom i beskæftigelse eller fortsatte i uddannelse og at kun meget få (2 pct.) gik fra uddannelse til ledighed. Til sidst viser figuren, at 2 unge (4 pct.) er gået fra ledighed til førtidspension.

Samlet indikerer ovenstående figurer (7 og 8) nogle flotte beskæftigelsesresultater, ikke mindst med hensyn til, at andelen af Unik-unge udenfor beskæftigelse eller uddannelse ses at være lavere (12 pct.) end de gns. ca. 47 pct. af tidligere anbragte jævnaldrende unge, som andre undersøgelser peger på gns. er uden for beskæftigelse eller uddannelse, ligesom andelen af Unik-unge som har fået tilkendt førtidspension, ses at være 10 pct. lavere end de ca. 16 pct. af tidligere anbragte jævnaldrende unge,

som andre undersøgelser peger på gns. er på førtidspension.

Typen af jobs de unge fra Projekt UNIK typisk har fået er chauffør, vagt, butiksjobs, lager, tjener og pædagogmedhjælper mv., imens de uddannelser de unge er påbegyndt er erhvervsuddannelser, f.eks. tømrer og sosu-assistent, HF og uddannelser som sygeplejerske og pædagog.

Et fremtidigt perspektiv er, at de typer af uddannelse og jobs de unge typisk vælger, jf. ovenfor, er området hvor der post-Covid 19 ses at være stigende efterspørgsel og gode permanente beskæftigelsesudsigter for de unge.

I beregningerne er regnet med en gns. årsindkomst på 253.000 kr., svarende til en gns. månedsløn på 21.000 kr.

Nettobidraget, forstået som borgerens samlede bidrag til de offentlige kasser, er for den unge på kontanthjælp på ca. -71.000 kr. pr. år. før træk på psykiatri og øvrige boligtilskud mv., mens det for den beskæftigede unge er på ca. +81.000 kr. pr. år., altså en samlet forskel på godt 151.000 årligt målt i de offentlige budgetter.

Købekraften, forstået som de unges økonomiske ressourcer, påvirkes ligeledes fra at den unge på kontanthjælp har en årlig købekraft på ca. 71.000 kr., mens købekraften for den beskæftigede unge er på ca. 172.000 kr. pr. år., altså en forskel i købekraft på godt 100.000 årligt eller 8.300 kr. pr. måned, målt i de unges lommer.

Denne købekraft driver såkaldte dynamiske effekter og øger eksempelvis efterspørgsel hos biograf, bager og grønthandler, hvilket ses at bidrage positivt til den samlede økonomi i samfundet.

²⁰ Baseret på datasæt udleveret af Børn og Unge Trivsel.

SROI-ANALYSE

IMPACT MAP FRA SROI-MODEL

Herunder er der indsat et udsnit af SROI-modellens impact map for analysen af Projekt UNIK. I venstre side er undersøgelsens interessenter anført, dernæst forandringer i form af effekter af Projekt UNIKs indsats, og så inputs i form af ressourcer,

f.eks. tid og penge. I bunden af tabellen ses summen af alle inputs, det vil sige omkostningen ved driften af Projekt UNIK i projektperioden. Som det fremgår af tabellen er den samlede omkostning ca. 5,1 mio. kr. finansieret af Satspuljen

TABEL 6: Udsnit af Impact map for Projekt UNIK²¹

STAKEHOLDERS	TILSIGTEDE/UTILSIGTEDE KONSEKVENSER	INPUTS		OUTPUTS
Hvem har indflydelse og bliver påvirket?	Hvad vil ændre sig for dem?	Hvad investerer de?	Hvad er værdien af inputs	Opsamling af aktivitet
Unge	Overgang fra kontanthjælp giver unge øget netto-købekraft	Tid	0	Aktiviteter og samtale i Projekt UNIK
	Unge har ikke længere misbrug		0	
	Unge er mindre ensomme og isoleret		0	
	Unge har bedre psykisk trivsel og mere selvtilid		0	
	Unge har fået et socialt netværk		0	
Region	Unge har færre psykiatriske indlæggelser	Tilskud	0	Dækning af omkostninger til indlæggelser
Region	Unge har færre ambulante besøg på psykiatrisk skadestue		0	Dækning af omkostninger til ambulatorium
Stat og kommune	Nettobidrag stiger som følge af en højere erhvervsfrekvens. Færre udgifter til kommunale foranstaltninger. Højere nettobidrag.	Satspulje	5,1 mio. kr.	Delvis dækning/refusion af kommunale aktiviteter ifm. beskæftigelsesindsats, herunder f.eks. kontanthjælp
I ALT			5,1 mio. kr.	

Ovenfor relateres de førnævnte outputs til outcomes, det vil sige de konsekvenser, som indsatsen faktisk har. Disse er til dels målbare, og der eksisterer indikatorer for størrelsen af effekten.

²¹ Det fulde impact map kan ses på side 26.

TABEL 7: Udsnit af outputs og outcomes

STAKEHOLDERS	OUTPUTS	OUTCOMES	
Hvem har indflydelse og bliver påvirket?	Aktivitet	Beskrivelse	Data og indikator
Unge	Deltager i Projekt UNIK-indsatsen	Højere livstilfredshed som følge af bedre trivsel og selvværd (bedre mental sundhed) af at få hjælp til at håndtere egne problemer	Data fra spørgeskemaer om psykosocial status, herunder vedrørende trivsel, engagement, sociale og følelsesmæssige færdigheder, selvværd og optimisme, ensomhed og isolation, kompetencer og socialt netværk samt forhold vedr. uddannelse, beskæftigelse, indkomst, psykiatriske diagnoser, behandling, medicin og misbrug Baseret på enhedsomkostninger fra Socialministeriets social økonomiske model (SØM), Social Value UK/HACT, satser fra SKAT og Beskæftigelsesministeriet og beregninger vedr. indkomst-, overførsels- og skatteforhold
		Højere købekraft og indkomst som følge af uddannelse og højere erhvervsfrekvens (beskæftigelse)	
		Større livskvalitet som følge af at blive hjulpet til mindre ensomhed og isolation samt styrket socialt netværk	
Region	Dækning af sygeforløb	Færre omkostninger til indlæggelser og behandlingsforløb til psykisk syge	Baseret på enhedsomkostninger fra Socialministeriets social økonomiske model (SØM) vedr. psykiatriomkostninger
Stat og kommune		Færre omkostninger til kontanthjælp etc.	Beregning af nettobidrag baseret på enhedsomkostninger fra Socialministeriets social økonomiske model (SØM), satser fra SKAT og Beskæftigelsesministeriet og beregninger vedr. indkomst-, overførsels- og skatteforhold Følsomhedsberegninger gennemført ift. 1) ROCKWOOL Fondes estimat for værdi af inklusion af social udsatte unge samt og 2) baseret på SØM

Nedenfor er indsat outcomes, den finansielle proxy-værdi, der anvendes til at beregne værdien af forandringen samt værdien af forandringen, hvilket vil sige

værdien af den finansielle proxy ganget forandringen. Et eksempel herpå, for ensomhed, er:

$$34^{22} \times 6.920 \times (1 - 0,1) \times (1 - 0,05) = 198.362$$

$$\text{antal hjælpne} \times \text{finansiell proxy} \times (1 - \text{deadweight}) \times (1 - \text{displacement}) = \text{impact}$$

²² Fuldstændigt hjælpne jf. formel (1). (A) 562 * (b) 16,2% * (c) 2,5/4 = (b) 57.

TABEL 8: Udsnit af outcomes fra Projekt UNIK

STAKEHOLDERS	OUTCOMES				IMPACT
Hvem har indflydelse og bliver påvirket?	Beskrivelse	Indikator	Finansiell proxy	Værdi	Kvantitet gange den finansielle proxy fratrukket deadweight, displacement og attribution
Unge	Højere livstilfredshed som følge af bedre trivsel og selvværd (bedre mental sundhed) af at få hjælp til at håndtere egne problemer	Datasæt fra Børn og Unges Trivsel, 5-årig prognose baseret på resultater fra år 1 og 2	Social Value Bank (SVB), HACT, Fujiwara, improved confidence, high confidence. GBP/DKK på 8,46. ²³	105.496	3.256.668
	Højere købekraft og indkomst som følge af uddannelse og højere erhvervsfrekvens (beskæftigelse)	Samme som ovenfor	Ændring i købekraft (Lønindkomst – kontant-hjælp) sammenholdt med i DREAM-model. Inklusion af udsatte unge. ²⁴	101.125	1.113.993
	Højere livskvalitet som følge af at blive hjulpet til mindre ensomhed og isolation samt styrket socialt netværk. Beregning er baseret på målt værdi af ikke at være ensom ift. sundhed og træk på offentlige budgetter (Social finance)	Samme som ovenfor	Beregning er baseret på målt værdi af ikke at være ensom ift. sundhed og træk på offentlige budgetter. Social Finance med UK Cabinet Office. GBP/DKK. Effekt over 15 år er 12.000 GBP, vi har antaget linearitet. ²⁵	6.920	198.362

²³ Social Value Bank, HACT, Fujiwara. www.hact.org.uk

²⁴ ROCKWOOL Fonden: "Den økonomiske gevinst ved at inkludere de udsatte unge", arbejdspapir nr. 39 samt beregninger baseret på takster og enhedspriser fra Skat, beskæftigelsesministeriet og SØM.

²⁵ Social Finance: 'Investing to Tackle Loneliness', 2015.

TABEL 9: Beregning af sociale outcomes fra Projekt UNIK

INTERESSENER	FORVENTET FORANDRING	OUTCOMES - RESULTATER (HVAD FORANDRES?) - INDIKATORER, FINANSIEL PROXY, VARIGHED, DATA OG KILDER							DEAD WEIGHT %	DISPLACEMENT %	ATTRIBUTION %	DROP OFF%	IMPACT
		Antal	Varighed	Outcomes start	Finansiell proxy	Værdi i DKK (proxy værdi)	Kilde	Hvor meget forandring ville være sket uden interventionen?					
Hvem har projektet en effekt på? Hvem har en effekt på projektet? Hvor mange interessenter?	Hvad tror du vil forandre sig for dem (målrgruppen)?	Hvor lang tid er der effekt efter endt aktivitet (Angiv kun tal)	Er der effekt første år (angiv 1) eller i andet år og perioden efter (angiv 2)	Hvilken proxy/ indikator vil du bruge til at validere / underbygge værdisætning af forandring?	Hvad er værdien af forandringen? (Angiv kun tal)	Hvor fik du informationen fra?	Hvor meget forandring ville være sket uden interventionen?	Hvilken aktivitet afløste interventionen, og hvor stor en del af forandringen skyldes den tidl. aktivitet?	Hvem har ellers / har andre bidraget til forandringen?	Falder effekten af indsatsen (outcome drop off) i fremtidige år?	Antal X finansiel proxy, minus dødvægt, forskydning og andres bidrag		
Unge	Mindre ensomhed og isolation	5	1	Social Finance med UK, 'Investing to Tackle Loneliness', 2015	6.920	Social Finance: 'Investing to Tackle Loneliness', 2015	10%	5%	0%	0%	198.362		
Unge	Bedre psykisk trivsel og selvtilid	5	1	Social Value UK - HACT, Fujiwara	105.496	Social Value Bank, HACT. Measuring social Impact, Fujiwara Daniel, (2015)	10%	5%	0%	0%	3.256.668		
Unge	Udvikling af socialt netværk	5	1	Social Value UK - HACT, Fujiwara	15.651	Social Value Bank, HACT. Measuring social Impact, Fujiwara Daniel, (2015)	10%	5%	0%	0%	414.402		
Unge	Netto-købekraft: Fra kontanthjælp til lønindkomst	5	1	Social Value UK - HACT, Fujiwara	101.125	Skatteministeriet, Rambøll og egne beregninger	10%	20%	10%	5%	1.113.993		
Unge	Reduktion af misbrug	5	1	Social Value UK - HACT, Fujiwara	221.001	Social Value Bank, HACT. Measuring social Impact, Fujiwara Daniel, (2015)	5%	10%	0%	0%	944.777		
Region	Færre psykiatriske indlæggelser	5	1	Socialministeriets SOM-model	68.659	Socialministeriet, SOM-modellen, KL-undersøgelse af gns. Indlæggelse	10%	10%	0%	5%	1.112.279		
Region	Færre besøg på psykiatrisk skadestue	5	1	Socialministeriets SOM-model	5.562	Socialministeriet, SOM-modellen, Sundhedsministeriet, indblik i psykiatrien	10%	10%	0%	5%	90.104		
Kommune og stat	Nettobidrag: Fra kontanthjælp til beskæftigelse giver eget skatendeigt	5	1	Beskæftigelsesministeriets sats samt beregninger fra Rambøll	151.535	Beskæftigelsesministeriets og SKATS sats	10%	20%	10%	5%	1.669.310		
Statens satspulje	Investering i Projekt UNIK						0%	0%	0%	0%	0		
TOTAL										TOTAL	8.799.895		

Overfor præsenteres en oversigt over værdier, og hvordan disse indregnes i den videre SROI beregning. Her præsenteres antagelser omkring deadweight, displacement etc., og den samlede årlige impact vises, på de skitserede variable, som Projekt UNIK bidrager til

"VED AT DELTAGE I PROJEKT UNIK, HAR JEG FÅET FORHÅBNING OM AT JEG KAN REDDE MIT UNGE LIV. EFTER ET ÅR I UNIK BLEV JEG ENDELIG UDREDT TIL FLEXJOB, OG JEG HAR GENNEMFØRT MIN PRAKTIK. NU HÅBER JEG PÅ AT KUNNE FÅ JOB SOM SOSU-ASSISTENT, SÅ JEG KAN OGSÅ KAN BIDRAGE TIL SAMFUNDET IGEN"

Ung i Projekt Unik, Børn og Unges Trivsel 2018

SROI-NØGLETAL

I dette afsnit præsenteres resultaterne af analysen. Bemærk, at nedenstående tabel angiver tal for social og økonomisk værdi af investeringen i Projekt UNIK i ét år. Nedenstående beregning kan

således ses som et femårigt investeringsprojekt, hvor investeringen, dvs. driften af Projekt UNIK, foretages i år 0, og indtægterne herfra løber i 5 år frem. Derefter vil der være en tilsvarende inve-

stering året efter, såfremt driften af Projekt UNIK fortsættes, der givetvis vil have samme 5-årige afkastforløb, blot med start i år 1. Her betragtes dog kun første investeringsforløb.

TABEL 10: Nøgletal fra SROI-analysen, prognose for effekt af Projekt UNIK hold 1 (2016-2020 begge år inkl.)

NØGLETAL (KR.)	ÅR 0	ÅR 1	ÅR 2	ÅR 3	ÅR 4	ÅR 5
A) Akkumuleret omkostning	5.133.333	5.133.333	5.133.333	5.133.333	5.133.333	5.133.333
B) Akkumuleret social værdi	8.799.895	17.261.332	25.213.079	32.690.685	39.726.951	46.352.156
C) Nettoværdi	3.666.561	12.127.998	20.079.746	27.557.352	34.593.618	41.218.823
D) Social benefit-cost ratio	1,7	3,4	4,9	6,4	7,7	9,0
E) SROI	75%	87%	74%	63%	55%	48%

A) Akkumuleret omkostning angiver den umiddelbare økonomiske effekt, som Projekt UNIK's aktivitet i år 0 medfører i det respektive år.

B) Akkumuleret social værdi angiver den samlede værdi over årene, dvs. effekten i årene lægges sammen.

C) Nettoværdi angiver den samlede nettonutidsværdi over årene. At beregne nutidsværdi indebærer, at der diskonteres med 4 pct.²⁶ Nutidsværdi er således en beregning, der tager højde for en samfundsmæssig alternativomkostning. Dvs. den akkumulerede bruttonutidsværdi fratrækkes indsatsens omkostning i år 0. Som det fremgår af tabellen er nettonutidsværdien på knap 41,2 mio. kr. for Projekt UNIK efter 5 år.

Når der diskonteres med 4 pct. betyder dette, at man angiver det afkast, som overstiger en samfundsmæssig investering med 4 pct. i årlig afkast.

D) Social benefit-cost ratio beregnes som akkumuleret bruttonutidsværdi divideret med omkostningen i år 0, og angiver således hvor mange kroner som 1 krone investeret i Projekt UNIK vil give i afkast til den unge, staten, kommunen og samfundet generelt. Som det ses i prognosen, forventes Projekt UNIK i år 5 at give et afkast på 9 kr. pr. investeret krone, dvs. en bruttonutidsværdi for samfundet på ca. 46,4 mio. kr. i år 5 som følge af en investering på ca. 5,1 mio. kr. i år 0.

E) SROI angiver det årlige afkast i procent. I år 5 giver projektet således et afkast på investeringen på 48 pct.

Når den annualiserede SROI falder over tid, skyldes det at nutidsværdien af afkastet (impact) af 1 kr. investeret i år 1 er højere end i år 5, dette grundet diskontering. Det årlige SROI afkast (E) er på 75% i år 1 og 48% i år 5, svarende til en nettonutidsværdi på 41 mio. kr. i år 5. Dette er væsentligt over Finansministeriets kalkulationsrente for samfundsmæssige konsekvens-vurderinger og investeringer (4%).²⁷

Dette er udtryk for, at investeringen i de tidligere anbragte unge gennem Projekt UNIK-indsatsen – alt andet lige – er en fornuftig investering set fra et socialt og samfundsmæssigt perspektiv.

"MIN PSYKIATER SAGDE PÅ ET TIDSPUNKT, AT JEG NOK IKKE SKULLE REGNE MED, AT JEG NOGENSINDE KUNNE FÅ ET NORMALT JOB. NU HAR JEG ET 30 TIMERS JOB PR. UGE OG VED AT JEG NOK SKAL BLIVE KLAR TIL FULD TID"

Ung i Projekt Unik, Børn og Unges Trivsel 2018

²⁶ Finansministeriet (2014). <https://www.fm.dk/nyheder/pressemeddelelser/2013/05/ny-og-lavere-samfundsokonomisk-diskonteringsrente>

²⁷ Finansministeriet (1999). Vejledning i udarbejdelse af samfundsoekonomiske konsekvensvurderinger, s. 36. <https://www.fm.dk/nyheder/pressemeddelelser/2013/05/ny-og-lavere-samfundsokonomisk-diskonteringsrente>

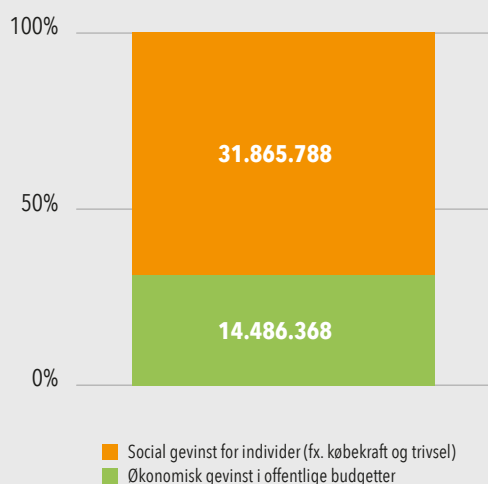

ØKONOMISK GEVINST FOR STAT, REGION OG KOMMUNE

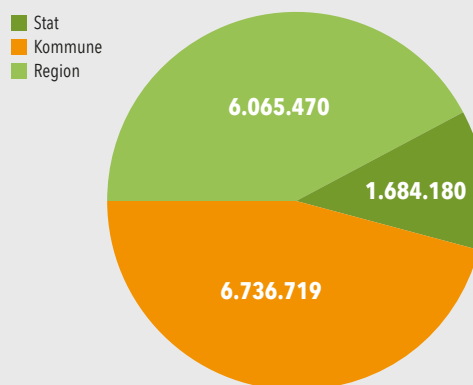
Den samlede bruttogeinst af Projekt UNIK forventes at være på 47,9 mio. kr. i år 2020. Ser man isoleret på gevinster fra ændringer i nettobidrag til kommune, region og stat, svarende til 14,9 mio.kr., får man et billede af de

kapitaliserbare økonomiske gevinster for det offentlige. De øvrige 33 mio. kr. er ikke-kapitaliserbar social værdi.

FIGUR 12:
Fordeling af akkumuleret samfundsmæssig værdi

FIGUR 13:
Estimeret fordeling af økonomisk værdi på stat, region og kommune (forecast over 5 år), kr.

Det ses i ovenstående figur, at de økonomiske gevinster i offentlige budgetter (14,5 mio. kr.) udgør ca. 31 pct. af den samlede værdi (46,4 mio.kr.), hvoraf kommunerne får 46 pct. (6,7 mio. kr.), staten 12 pct. (1,7 mio. kr.) og regionerne 42 pct. (6,1 mio. kr.).

TABEL 11: Følsomhedsanalyse af økonomiske gevinster for stat og kommune²⁸

Økonomisk værdi ved at inkludere unge på arbejdsmarkedet	Gevinst pr. udsat ung, pr. år	Gevinst Projekt UNIK hold 1, pr. år	Gevinst Projekt UNIK hold 1, samlet år 5, 2020	FORSKEL	KILDE
ROCKWOOL Fonden Den økonomiske gevinst ved at inkludere de udsatte unge, København, 2016	45.000	2.205.000	11.025.000	Estimat beregnet på enhedspriser fra ROCKWOOL Fondens baseret på data fra Dream-model om udsatte unge.	ROCKWOOL Fonden, Den økonomiske gevinst ved at inkludere de udsatte unge, København 2016.
SØM-beregning Estimat genereret ud fra Socialministeriets SØM-model version 1.1., beregning af Projekt UNIK, 2017	63.708	3.121.702	15.608.511	Estimat beregnet på SØM databasens enhedspriser ved en række sociale, sundhedsmæssige, uddannelses- og beskæftigelsesrettede indsatser, psykiatriske indsatser og indlæggelser og misbrug samt kriminalitet.	Socialministeriets Social Økonomiske Model version 1.1., beregning af Projekt UNIK, 2017.
Økonomer Uden Grænser Social cost benefit analyse med fokus på at beregne gevinst af øget uddannelse og beskæftigelse, som følge af bedre personlig trivsel og selvværd, med mindre træk på psykiatrisk behandling til følge.	59.128	2.897.274	14.486.368	Estimat beregnet på enhedspriser (omkostninger / indtægter) vedr. kontanthjælp, SU, beskæftigelse, psykiatriske indlæggelser baseret på omkostninger/ værdier fra Beskæftigelsesministeriet, Socialministeriet (SØM-modellen) og forskningslitteratur på området.	Analyse baseret på omkostninger/ værdier fra Beskæftigelsesministeriet, Socialministeriet (SØM-modellen) og SKAT.

I tabellen ovenfor ses resultatet af en følsomhedsanalyse af de økonomiske gevinster som det forventes Projekt UNIK leder til. I tabellen sammenholdes det resultat, som Økonomer Uden Grænser i denne analyse er nået frem til, med resultater fra andre analyser. Det vil konkret sige, at der sammenholdes med de økonomiske gevinster tidligere undersøgelser viser, der er ved inklusion af udsatte unge på arbejdsmarkedet.

Det ses, at udsvinget er på ca. 18.700 kr. pr. unge pr. år baseret på ROCKWOOL Fondens gevinst pr. ung på 45.000 kr. pr. år, SØM på 63.708 kr. pr. og

Økonomer Uden Grænser prognose viser 59.128 kr. pr. år.

Forskellene tilskrives dels, at sammenligningerne bygger på enhedspriser, eksempelvis Dream-data, som bygger på gennemsnit af en stor gruppe unge, og dels at omkostningstrækket, dvs. profilerne på de unge i de enkelte analyser, ikke er fuldkommen identiske, hvorfor enhedspriserne også vil variere. Eksempelvis skønnes SØM-enhedspriser at dække en lidt tungere unge-profil end de unge i Projekt UNIK, imens ROCKWOOL Fondens skønnes at operere med en lidt lettere

gruppe, som eksempelvis ikke har samme træk inden for psykiatri.

Følsomhedsanalysen giver et bedre grundlag, til at vurdere de forventede økonomiske gevinster. Det estimeres på den baggrund konservativt²⁹, at de samlede økonomiske gevinster i 2020, for stat, region og kommune, vil udgøre mellem 11 og 15 mio. kr. Beregnet som benefit-cost³⁰ ratio svarer det til et afkast på mellem 2,1-2,9 kr. i år 2020 pr. 1 kr. investeret.

²⁸ Baseret på ROCKWOOL Fonden, Arbejdsrapport nr. 39 Den økonomiske gevinst ved at inkludere de udsatte unge, København 2016, Socialministeriets Social Økonomiske Model version 1.1., beregning af Projekt Unik, 2017 og social cost benefit analyse baseret på Estimat beregnet Social Value UK SROI model og omkostninger/ værdier fra Beskæftigelsesministeriet, Socialministeriet (SØM-modellen) og Skatteministeriet. Note: Ovenstående tabel viser den økonomiske gevinst som interventionen skaber i offentlige budgetter, ikke gevinster for individer.

²⁹ VIVE har for SØM beregnet at før-og-eftermålinger generelt overvurderer effekter med 34 pct., hvorfor fremskrivelsen af beskæftigelses-effekterne er nedjusteret med 34 pct. forecast år 5. Herefter er der i social cost benefit beregningerne regnet videre med nedjusterede tal for beskæftigelse. Konkret er effekt på beskæftigelse i år 3, 4 og 5 fremskrevet lineært, hvorefter effekten i år 5 er nedskrevet med 34 pct.

³⁰ Projekt Unik hold 1 er finansieret af 5,1 mio. kr. fra Statspuljen.

BILAG 1: Antagelser og kilder

ANTAGELSER:	KILDER:
<p>Skattesatser: Sskattesatser på hhv. overførsler (kontanthjælp og førtids-pension) og lønindkomst samt fordeling af skatteindtægter, mellem stat og kommune ifm. beregning af nettobidrag.</p>	<p>Skatteministeriet samt Samfundsøkonomisk analyse af Kriminalpræventive indsatser, Rambøll, 2013.</p>
<p>Overførsler: Satser på overførsler (kontanthjælp og pension) samt fordeling af finansiering mellem stat og kommune ifm. beregning af nettobidrag.</p>	<p>Beskæftigelsesministeriet samt Samfundsøkonomisk analyse af Kriminalpræventive indsatser, Rambøll, 2013.</p>
<p>Lønindkomst: Vedrørende de unge, som er kommet i arbejde antages det at gns. indtægt for dem er på 21.000 kr. pr. md.</p>	<p>Konservativ beregning foretaget på baggrund af oplysninger fra Børn og Unges Trivsel om typen af jobs de unge besætter.</p>
<p>Psykiatriske indlæggelser: Omkostninger vedr. indlæggelser og ambulante besøg reduceres. Gennemsnitlig indlæggelsestid for psykiatriske indlæggelser.</p>	<p>Enhedspriser fra Socialministeriet, SØM-modellen, 2018. KL, Momentum analyse, gns. Indlæggelsestid for psykiatriske indlæggelser, 2018.</p>
<p>Misbrug: Social værdi af reduceret misbrug antages at være lig værdien af "relief from drug problem", pr. person, pr. år baseret på værdier fra Social Value Bank UK.</p>	<p>Wellbeing valuation – Measuring Social Impact, HACT, 2014. Social Value Bank, value of relief from drug problem (baseret på UK valuations) samt D. Fujiwara, Measuring the Social Impact of Community Investment, The Methodology Paper, 2014, i overensstemmelse med UK Green Book, UK Government, Valuation Techniques for social cost benefit analysis (2011-2015)</p>
<p>Rådighedsbeløb (købekraft): Vedrørende den monetære værdi af fuldtidsarbejde er beregnet forskellen mellem nettoindtægter (købekraft forbedring) i medfør af overgang fra kontanthjælp til job/iværksætteri (efter SKAT).</p>	<p>Skatte- og overførelsessatser relevante ministerier samt antagelser om gns. løn på 21.000 jf. oplysninger fra Børn og Unges Trivsel.</p>
<p>Ensomhed, trivsel og selvtillid. Værdi af ikke at være ensom, trives og have selvtillid pr. person, pr. år, baseret på værdier fra Social Value Bank og Social Finance UK.</p>	<p>Social Finance: 'Investing to Tackle Loneliness', 2015. Wellbeing valuation – Measuring Social Impact, HACT, 2014. Social Value Bank, value of relief from drug problem (baseret på UK valuations) s. 14 ff. samt D. Fujiwara, Measuring the Social Impact of Community Investment, The Methodology Paper, 2014, i overensstemmelse med UK Green Book, UK Government, Valuation Techniques for social cost benefit analysis (2011-2015).</p>
<p>Discount rate (kalkulationsrente): Til annualiseret social return on Investment (SROI) for staten, region og kommuner anvendes en kalkulationsrente på 4% for samfundsøkonomiske projekter anbefalet af Finansministeriet.</p>	<p>Finansministeriet. (1999). Vejledning i udarbejdelse af samfundsøkonomiske konsekvensvurderinger, s. 36. https://www.fm.dk/nyheder/pressemeddelelser/2013/05/ny-og-lavere-samfundsøkonomisk-diskonteringsrente</p>

 ØKONOMER
UDEN GRÆNSER